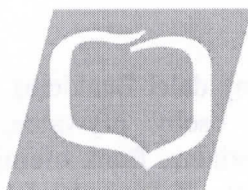

BANK SPÓŁDZIELCZY
55 - 140 Żmigród
ul. M. Konopnickiej 1-3
tel. 71 380 61 00, 71 385 35 50
fax 71 385 30 10, 71 380 61 14
NIP 915-000-75-57, Regon 000510161

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku
Spółdzielczego w Żmigrodzie podlegająca ujawnieniu
na dzień 31.12.2018 roku**

Żmigród, lipiec 2019

I. Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, Ustawy Prawo bankowe, jak również Polityki Informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, udostępnionej na stronie internetowej Banku (www.bszmigrod.com.pl).

Informacje dotyczące adekwatności kapitałowej zostały sporządzone w ujęciu indywidualnym i przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów, bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji.

II. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie (zwany dalej Bankiem) jest bankiem detalicznym z polskim kapitałem. Bank obsługuje zarówno osoby prywatne, jak i rolników, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz samorządy terytorialne. Bank oferuje proste produkty bankowe, a skala działalności handlowej jest nieznacząca. Zakres działalności Banku określa Statut Banku, udostępniony na stronie internetowej Banku (www.bszmigrod.com.pl).

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie posiada osobowość prawną i jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U.2018.613),
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz.U.2018.2187),
- 3) ustawy z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze (Dz.U.2018.1285),
- 4) innych ustaw oraz Statutu Banku.

Bank wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000127384.

Bank działa na terenie powiatów: trzebnickiego i wołowskiego.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie działa również na terenie powiatów: górowskiego, lubińskiego, legnickiego, milickiego, oleśnickiego, średzkiego, wrocławskiego oraz miasta na prawach powiatu Wrocław z terenu województwa dolnośląskiego, a także rawickiego z terenu wojewódzkiego wielkopolskiego.

Siedziba Banku znajduje się w Żmigrodzie, na ul. Marii Konopnickiej 1/3. Bank prowadzi działalność w ramach następującej struktury organizacyjnej:

- Centrala w Żmigrodzie,

- Oddział w Wołowie,
- Oddział w Wińsku,
- Punkt Kasowy w Lubiążu ul. Mickiewicza,
- Punkt Kasowy w Żmigrodzie ul. Szklana.

Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na podstawie zawartej Umowy Zrzeszenia oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zapewniającego wypłacalność oraz płynność jego uczestnikom.

Bank nie należy do banków systemowo istotnych, stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

Bank nie jest wobec innej instytucji podmiotem dominującym, ani podmiotem zależnym, tak więc nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

Nawiązując do Art. 111a Prawa bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 r. Dz. U. Nr 140 poz. 939 z późn. zm. tekst jednolity z dnia z dnia 7 listopada 2016 r. Dz. U. z 2016 r. poz.1988, niniejsze sprawozdanie z działalności Banku, zawiera zalecane dodatkowe informacje:

1. Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a dokładnie, zgodnie ze Statutem, prowadzi działalność na terenie Województwa dolnośląskiego i wielkopolskiego.
2. Stopa zwrotu z aktywów obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wyniosła za 2018 r. 0,59 %.
3. Przychód w 2018 r. wykazywany w sprawozdaniu finansowym wyniósł 4 822 tys. zł.
4. Liczba pracowników w 2018 roku wyniosła 32 pełne etaty.
5. Zysk przed opodatkowaniem w 2018 r. wyniósł 722 tys. zł.
6. Podatek dochodowy 170 tys. zł.
7. Bank w 2018 r. nie zawarł umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1 Ustawy Prawo Bankowe.
8. System zarządzania, w tym system zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art. 22aa.

III. Oświadczenie Zarządu

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie dotyczące zapewnienia, że stosowane w Banku systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, zawierające ogólny profil ryzyka Banku, stanowi załącznik nr 1 do niniejszej „Informacji”.

IV. Zasady zarządzania

Członkowie Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie nie zajmują stanowisk dyrektorskich/kierowniczych, w związku z pełnioną funkcją sprawują nadzór nad głównymi obszarami działalności Banku.

Zasady rekrutacji oraz procedury dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej w Banku zostały wprowadzone procedury w zakresie dokonywania oceny odpowiedniości.

Oceny odpowiedniości Zarządu oraz Członków Zarządu są dokonywane przez Radę Nadzorczą raz w roku, a wyniki oceny przedkładane są na Zebraniu Przedstawicieli. Oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej również dokonywane są raz w roku przez Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie.

Ostatnia ocena członków Zarządu oraz Zarządu, jako organu kolegialnego była przeprowadzona przez Radę Nadzorczą w dniu 29.03.2019 r. W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu, Rada Nadzorcza ocenia spełnianie wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, tj. jego rzeczywiste kwalifikacje jak i reputację, natomiast w ramach oceny kolegialnej Zarządu Banku działającego jako organ, Rada ocenia ostrożne i stabilne zarządzanie Bankiem, a także reputację Banku, jako pochodną działań członków Zarządu Banku. Za rok obrotowy 2018, Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie oraz jego członków w trakcie kadencji.

Zarówno wykształcenie formalne, jak i przebieg ścieżki zawodowej potwierdziły wysokie kompetencje poszczególnych Członków Zarządu. Nie odnotowano także działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby lub wpłynęły negatywnie na reputację Banku. W ocenie Rady Nadzorczej, Zarząd Banku jako organ kolegialny w 2018 roku zarządzał Bankiem w sposób ostrożny i stabilny.

Ocena odpowiedniości Rady Nadzorczej oraz Członków Rady Nadzorczej za rok 2018 została dokonana przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 28.06.2019 r.

W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Rady Nadzorczej podlegają ocenianiu jego kwalifikacje, reputacja uczciwość i rzetelność (wymogi określone w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe), a także niezależność oraz wiedza i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania Sprawozdań finansowych.

Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny, wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej otrzymali ocenę pozytywną.

Komitety Rady Nadzorczej:

Z uwagi na skalę działania Banku, nie powołano oddzielnego komitetu ds. ryzyk w skład, którego wchodziłoby członkowie Rady Nadzorczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 11.05.2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym, w Banku funkcjonuje Komitet Audytu.

V. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do Zarządu i Rady Nadzorczej

Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku jest sformalizowany i regulowany wewnętrznymi regulacjami Banku, w tym Instrukcją Sporządzania Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie. Regulacje Banku określają komórki odpowiedzialne za sporządzenie raportów, zakres raportów, odbiorców, częstotliwość oraz terminy sporządzenia informacji zarządczej. Opracowywane w Banku raporty obejmują wszystkie rodzaje ryzyka uznane za istotne oraz system kontroli wewnętrznej.

Zakres i częstotliwość raportowania są zróżnicowane w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Proces raportowania dostosowany jest do skali narażenia Banku na ryzyko oraz jego zmienności, zapewnia możliwość podejmowania

przez Zarząd i Radę Nadzorczą decyzji, w tym odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Zarząd Banku otrzymuje poszczególne raporty w okresach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych, natomiast

Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych, półrocznych i rocznych.

System bieżącego informowania ukierunkowany jest na powiadamianie członków Zarządu o zaistniałych zdarzeniach ryzyka oraz ograniczanie zagrożeń wynikających z tych zdarzeń.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność raportów sporządzanych dla organów Banku zapewnia funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej.

VI. Cele i strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Informacje podstawowe

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form zapobiegania zagrożeniom i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Kontrolowanie wpływu ryzyka na działalność Banku jest jednym z kluczowych celów zarządzania Bankiem, a poziom ryzyka stanowi istotny składnik procesów planistycznych.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem, Zarząd Banku:

- 1) wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na bezpieczne i efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 3) wdraża sformalizowany system zarządzania ryzykiem, na który składa się identyfikacja ryzyka, jego pomiar i ocena, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie o ryzyku.

Zarządzanie ryzykiem bankowym, poprzez utrzymanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego apetytu/tolerancji, ma na celu:

- 1) ochronę depozytów klientów,
- 2) ochronę wartości kapitałów Banku,
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

Apetyt/tolerancja na ryzyko określone są przez Bank poprzez wskaźniki ilościowe (limity) oraz jakościowe zasady zarządzania ryzykiem. Określony przez Bank apetyt/tolerancja na ryzyko oznacza możliwość poniesienia straty w zakresie akceptowanym przez Bank.

System zarządzania ryzykiem w Banku zorganizowany jest w sposób zapewniający zarządzanie na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach zarządzania:

- a) Poziom I – wszyscy pracownicy,
- b) Poziom II – Zespół zarządzania i analiz,
- c) Poziom III - Zarząd Banku.

Pracownicy Banku zobowiązani są do znajomości oraz do stosowania w codziennej pracy wprowadzonych i obowiązujących ich mechanizmów kontroli ryzyka i mechanizmów kontrolnych, a także odpowiednio do niezależnego monitorowania ich przestrzegania.

W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą zarówno organy Banku, Komitet Audytu, Komitet Kredytowy Banku oraz pracownicy Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje m.in. nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przeglądów strategii i procedur szacowania kapitału wewnętrznego i utrzymania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny Banku, a także corocznie ocenia ich adekwatności i skuteczność.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym oraz adekwatnością kapitałową Banku sprawuje Prezes Zarządu Banku.

System zarządzania ryzykiem w Banku dostosowany jest do profilu, skali i złożoności ryzyka oraz podlega bieżącemu dostosowywaniu do nowych czynników i źródeł ryzyka.

Wewnętrzne procedury, limity oraz metody identyfikacji i pomiaru ryzyka, w tym założenia testów warunków skrajnych, podlegają weryfikacji w celu dostosowania ich do przepisów prawa i standardów rynkowych, potrzeb Banku, w tym zmian wielkości i profilu ryzyka Banku oraz otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa. Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, a także rzeczywisty i/lub potencjalny wpływ na wynik finansowy oraz kapitały (fundusze), najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka uznanym przez Bank za ryzyko istotne jest ryzyko kredytowe.

Jednocześnie w Banku zidentyfikowano również inne istotne rodzaje ryzyka takie jak:

- ryzyko koncentracji, przede wszystkim „dużych” koncentracji,
- ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko biznesowe,
- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku, w tym osiągame wyniki finansowe. Pozycjami generującymi dla Banku najwyższy poziom ryzyka kredytowego są udzielone kredyty, a także zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego Banku, w tym portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, cechującego się oczekiwanym poziomem dochodowości i wartości oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych oraz strat na portfelu kredytowym.

Bank zgodnie z Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym prezentuje ostrożnościowe podejście do ryzyka i optymalizację wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

Bank kontynuuje politykę minimalizacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty. Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- 1) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzenie wewnętrznych limitów branżowych i limitów okresowości dla udzielanych kredytów,
- 2) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń,
- 3) wzmacnianie centralnego nadzoru i monitoringu ekspozycji kredytowych,
- 4) wykorzystywanie informacji o klientach Banku z systemów wymiany danych Krajowego Rejestru Długów, Biura Informacji Kredytowych oraz innych dostępnych systemów,
- 5) nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.),
- 6) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu.

W celu wsparcia prawidłowego nadzoru nad ryzykiem portfela kredytowego Bank dostosował obowiązujące wewnętrzne procedury kredytowe do wymogów zewnętrznych.

Jednym z podstawowych celów Polityki kredytowej jest racjonalne zarządzanie ryzykiem portfela kredytowego poprzez:

- 1) zmniejszenie udziału należności zagrożonych i zobowiązań pozabilansowych w portfelu kredytowym do poziomu wyznaczonego w planie finansowym,
- 2) zwiększenie przychodów odsetkowych,
- 3) zwiększenie przychodów z tytułu prowizji,
- 4) zapewnienie zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego skorelowanego ze wzrostem bazy depozytowej od podmiotów niebankowych, sektora niebankowych instytucji finansowych, instytucji rządowych i samorządowych oraz sektora niefinansowego,

5) zwiększenie zaangażowania Banku w konsorcja kredytowe z udziałem Banku Polskiej Spółdzielczości SA i innych banków spółdzielczych zrzeszonych lub współpracujących z Bankiem Polskiej Spółdzielczości SA.”

Planuje się, iż jakość portfela kredytowego, wyrażona jako procentowy udział kredytów i innych należności zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem będzie utrzymywany tak, aby wskaźnik szkodowości portfela kredytowego Banku nie przekroczył poziomu określonego w planie finansowym.

Działalność kredytowa Banku będzie się skupiać na podmiotach gospodarczych, w szczególności z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, na rolnikach indywidualnych, na instytucjach samorządowych, oraz na osobach fizycznych.

W celu zapewnienia odpowiedniej do wielkości i profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- 1) ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem kredytowym detalicznych ekspozycji kredytowych, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- 2) ryzykiem koncentracji,
- 3) ryzykiem rezydualnym.

W zarządzaniu ryzykiem kredytowym oprócz Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu i Zarządu Banku uczestniczą:

Komitet Kredytowy Banku - wspiera Zarząd w podejmowaniu decyzji obarczonych podwyższonym poziomem ryzyka kredytowego, poprzez opiniowanie transakcji kredytowych oraz propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz - odpowiada m.in. za niezależne identyfikowanie ryzyka kredytowego (w tym ryzyka koncentracji, ryzyka rezydualnego, ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie), jego pomiar, kontrolę i monitorowanie oraz raportowanie Zarządowi, Komitetowi Audytu i Radzie Nadzorczej na temat wielkości i profilu ryzyka, w tym m.in. w zakresie przestrzegania obowiązujących norm ostrożnościowych, realizacji planów.

Ryzyko kredytowe jest to niebezpieczeństwo niespłacenia przez dłużnika zaciągniętego kredytu / pożyczki pieniężnej (w całości lub w części) wraz z odsetkami i prowizją lub nieuregulowania wierzytelności banku z tytułu udzielonych gwarancji lub poręczeń.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Bank stara się ograniczać ryzyko kredytowe poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- opracowanie procedur zawierających szczegółowe zasady pomiaru, monitorowania i oceny ryzyka portfela kredytowego,
- określenie poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadził następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem kredytowym:

- 1) w ramach ogólnego ryzyka kredytowego:
 - Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - Strategię zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - Instrukcję zarządzania ryzykiem kredytowym.
- 2) w ramach ryzyka portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie:
 - Politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - Instrukcję zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - Politykę pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
- 3) w ramach ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych:
 - Politykę zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
 - Instrukcję zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie apetytu na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę całą jej strukturę bez uwzględniania limitów określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Bank zgodnie z obowiązującą „Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie” określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko kredytowe w wysokości nieprzekraczającej 50% funduszy własnych Banku, co oznacza, że całkowity wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego nie może wynieść więcej niż w/w limit funduszy własnych.

Podstawowe założenia polityki zarządzania ryzykiem kredytowym

1. Suma kredytów i pożyczek pieniężnych oraz innych wierzytelności Banku w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie nie może przekroczyć 25% funduszy własnych Banku zgodnie z zapisami Prawa bankowego.
2. W celu minimalizowania poziomu ryzyka kredytowego Zarząd Banku ustala limity zaangażowań na poziomie niższym niż maksymalne pułapy określone w ust. 1.
3. Ustala się, że maksymalny okres kredytowania dla kredytów złotych wynosi 20 lat.
4. W uzasadnionych przypadkach za zgodą Zarządu Banku okres kredytowania może zostać wydłużony.

Podział odpowiedzialności i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w bankach na trzech, niezależnych poziomach:

- a) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- b) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- c) Poziom III - Zarząd Banku.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym ze strategią i planem finansowym Banku;
- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania;

- Komitet Kredytowy Banku - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank;
- Zespół zarządzania ryzykami i analiz – analizuje i monitoruje strukturę kredytów Banku w aspekcie ponoszonego ogólnego portfela ryzyka kredytowego oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie limitów i sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku;
- Stanowisko analityka kredytowego – doskonalili metody i procedury oceny wiarygodności i zdolności kredytowej klientów, opracowuje i modyfikuje regulacje dotyczące produktów kredytowych oraz plany sprzedaży w zakresie ekspozycji kredytowych;
- Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych Banku - odpowiadają za identyfikację ryzyka kredytowego poszczególnych kredytobiorców w danej jednostce/komórce w zakresie ustalonych pełnomocnictw;
- Wszyscy pracownicy Banku – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Działania służące minimalizacji ryzyka kredytowego w Banku

Bank minimalizuje ryzyko kredytowe poprzez podejmowanie działań o charakterze:

a) organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie kredytowym w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie portfela kredytowego,
- 4) poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości,

b) proceduralnym:

- 1) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję ryzyka kredytowego oraz weryfikację zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka kredytowego,
- 2) poprzez przeprowadzanie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko kredytowe,

c) kontrolnym:

- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym.

Zasady kontroli ryzyka kredytowego:

- 1) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem kredytowym są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem kredytowym,

- 4) monitorowanie skali błędu (odchyleń) i systemu raportowania prognozowanych pozycji w portfelu kredytowym,
- 5) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane,
- 6) kontrola rzetelności, szybkości i terminowości przekazu informacji dostarczanych do Zespołu zarządzania ryzykami i analiz z innych komórek banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- a) Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- b) Poziom II – Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS
- c) Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.

Zamierzenia Banku służące redukcji ryzyka kredytowego

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka kredytowego, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- 2) monitorowanie dostosowania organizacji wewnętrznej Banku, związanej z obszarem zarządzania ryzykiem kredytowym do wymagań Komisji Nadzoru Finansowego,
- 3) usprawnianie zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 4) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko kredytowe,
- 5) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji

Bank stara się ograniczać ryzyko koncentracji poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- dążenie do utrzymania wskaźników koncentracji na poziomie nieprzekraczającym ustalonych limitów,
- utrzymanie profilu ryzyka koncentracji w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem koncentracji:

- Politykę zarządzania ryzykiem koncentracji,
- Strategię zarządzania ryzykiem koncentracji,
- Instrukcję zarządzania ryzykiem koncentracji.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie apetytu na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę całą jej strukturę bez uwzględniania limitów określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Bank zgodnie z obowiązującą „*Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie*” określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko koncentracji w wysokości nieprzekraczającej 0% kapitału uznanego Banku, co oznacza, że wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji nie może wynieść więcej niż w/w limit.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w bankach na trzech, niezależnych poziomach:

- d) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- e) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- f) Poziom III - Zarząd Banku.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad realizacją polityki zarządzania ryzykiem koncentracji oraz jej zgodności w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji ze strategią i planem finansowym Banku; przynajmniej raz na pół roku analizuje raporty o ponoszonym przez Bank ryzyku koncentracji, wykorzystaniu limitów i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji;
- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem koncentracji oraz monitorowanie efektywności tego procesu; co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej polityki pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian; o wynikach oceny Zarząd informuje Radę Nadzorczą;
- Zespół zarządzania ryzykami i analiz – odpowiada za monitorowanie przestrzegania akceptowalnego poziomu ryzyka koncentracji, odpowiada za identyfikację zagrożeń mających wpływ na ryzyko Banku oraz dokonuje pomiaru i raportowania ryzyka,
- Kontrola instytucjonalna – ocenia proces zarządzania ryzykiem koncentracji we wszystkich obszarach działalności Banku.
- Wszyscy pracownicy Banku – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Bank minimalizuje ryzyko koncentracji poprzez podejmowanie działań o charakterze: organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji,
- 2) poprzez zapewnienie, by Zarząd otrzymywał adekwatne informacje o poziomie koncentracji w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem koncentracji,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie koncentracji,
- 4) poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości,

proceduralnym:

- 2) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję ryzyka koncentracji, limity ograniczające ryzyko

koncentracji, wskaźniki wczesnego ostrzeżenia oraz testy warunków skrajnych,

- 3) poprzez przeprowadzanie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem koncentracji oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko koncentracji.

kontrolnym:

- 4) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem koncentracji.

Zasady kontroli ryzyka koncentracji:

1. ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem koncentracji są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
2. ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem koncentracji są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
3. ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem koncentracji,
4. monitorowanie skali błędu (odchyleń) i systemu raportowania prognozowanych pozycji koncentracji,
5. badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka koncentracji, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

1. monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
2. usprawnianie organizacji zarządzania ryzykiem koncentracji,
3. organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem koncentracji oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko koncentracji,
4. monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji.

Dane ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego przedstawiono w tabelach zaprezentowanych poniżej.

Kwoty ekspozycji Banku, wg stanu na 31.12.2018 r. Dane w zł.

Nazwa ekspozycji	Kwota ekspozycji bez uwzględnienia rezerwy	Kwota ekspozycji z uwzględnienia rezerwy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	29 274 806	29 274 806
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	12 901 569	12 901 569
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	3 193	3 193
Ekspozycje wobec instytucji	20 579 525	20 579 525
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	4 413 054	4 412 447
Ekspozycje detaliczne	8 022 840	7 969 898
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	19 873 807	19 850 542
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 007 745	0
Ekspozycje kapitałowe	1 005 000	1 005 000
Inne ekspozycje	4 016 363	4 016 363
RAZEM	101 097 902	100 013 343

Zaangażowanie kredytowe w podziale na typ podmiotu (klienta) oraz w podziale na kategorie ryzyka, wg stanu na 31.12.2018 r. Dane w zł.

Lp.	Kategoria ryzyka (N, PO, PS, W, S)	Kwota ekspozycji kredytowych dla rolnictwa wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych na działalność gospodarczą wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla osób prywatnych wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla instytucji samorządowych wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla organizacji i wspólnot wg umowy	Ogółem	Struktura w %
1	normalne	15 809 072,69	4 558 857,47	7 802 797,56	12 910 415,00	1 601 920,33	42 683 063,05	94,76%
2	pod obserwacją	1 550 936,10	0,00	29 333,48	0,00	0,00	1 580 269,58	3,51%
3	poniżej standardu	8 333,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 333,00	0,02%
4	wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
5	stracone	30 645,00	445 686,82	295 237,09	0,00	0,00	771 568,91	1,71%
	SUMA	17 398 986,79	5 004 544,29	8 127 368,13	12 910 415,00	1 601 920,33	45 043 234,54	100,00%

Poziom zaangażowania kredytowego Banku wobec największych podmiotów, wg stanu na 31.12.2018 r.

Nazwa podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, w których zaangażowanie Banku osiągnęło lub przekroczyło poziom 10% funduszy własnych Banku	Udział zaangażowania w uznanym kapitale Banku
Podmiot 1	10,50%
Podmiot 2	14,17%
Podmiot 3	12,72%
Podmiot 4	15,06%
Podmiot 5	11,46%
Podmiot 6	18,20%
Podmiot 7	7,56%
Podmiot 8	11,60%
Podmiot 9	8,90%
Podmiot 10	4,10%
Zaangażowanie podmiotów razem	114,29%

Zaangażowanie kredytowe Banku w sektory gospodarki, salda rezerw celowych oraz kwoty odpisów na rezerwy celowe, wg stanu na 31.12.2018 r. Dane w zł.

Sektor gospodarki	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Należności kapitałowe (RAZEM)	Rezerwy celowe
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0	12 910 415,00	0	0	0	0	12 910 415,00	0
BUDOWNICTWO	0	115 822,24	0	0	0	0	115 822,24	0
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	150 000,00	0	0	0	0	0	0	0
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	175,14	12 824,86	0	0	0	0	12 824,86	0
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	0	47 600,00	0	0	0	0	47 600,00	0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	411 799,55	2 636 696,25	0	0	0	0	2 636 696,25	0
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	185 483,88	2 852 869,92	0	0	0	33 916,85	2 886 786,77	50 699,44
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	0	353 424,53	0	0	0	0	353 424,53	0
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	0	0	0	0	0	374 569,97	374 569,97	454 892,73
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	134 661,97	15 839 072,69	1 550 936,10	8 333,00	0	67 845,00	17 466 186,79	102 211,70
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	40 000,00	111 540,00	0	0	0	0	111 540,00	0
Razem	922 120,54	34 880 265,49	1 550 936,10	8 333,00	0	476 331,82	36 915 866,41	607 803,87

Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Dla celów ustalenia kapitału regulacyjnego, z tytułu ryzyka kredytowego, w Banku za kategorię ekspozycji której dotyczy niewykonanie zobowiązania, traktuje się ekspozycję, w przypadku której przeterminowanie wynosi powyżej 90 dni.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności zaklasyfikowane do kategorii poniżej standardu, wątpliwe i stracone, zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (Dz.U.2017.1965). Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa niezależne kryteria:

Stan i zmiany rezerw celowych i odpisów aktualizujących na odsetki w okresie od dnia 01.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r. Dane w zł.

Kategorie należności	Stan na 31.12.2018 roku	Zwiększenia Rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2017 roku	Wymagany poziom rezerw na 31.12.2018 roku
Należności normalne						
- sektor niefinansowy	52 501,96	30 876,03	-	32 856,77	54 482,70	52 501,96
Należności pod obserwacją	2 699,47	1 567,62	-	1 102,59	2 234,44	2 699,47
- sektor finansowy	-	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	2 699,47	1 567,62	-	1 102,59	2 234,44	2 699,47
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-	-
Należności poniżej standardu	1 663,89	10 209,66	-	9 711,73	1 165,96	1 663,89
- sektor finansowy	-	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	1 663,89	10 209,66	-	9 711,73	1 165,96	1 663,89
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-	-
Należności wątpliwe	0,00	15 106,92	-	20 878,43	5 771,51	0,00
- sektor finansowy	-	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	0,00	15 106,92	-	20 878,43	5 771,51	0,00
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-	-
Należności stracone	1 027 693,01	171 697,44	-	30 752,04	886 747,61	1 027 693,01
- sektor finansowy	-	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	1 027 693,01	171 697,44	1 648,60	29 103,44	886 747,61	1 027 693,01
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-	-
Rezerwy celowe ogółem	1 084 558,33	229 457,67	-	95 301,56	950 402,22	1 084 558,33

Zarządzanie ryzykiem rezydualnym - Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.
2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia CRR. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.
3. Kompensowanie transakcji bilansowych – zgodnie z Rozporządzeniem CRR – procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu kompensowania transakcji bilansowych opisuje Instrukcja wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
4. Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem CRR - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje „Instrukcja wyznaczania minimalnego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego na zasadach ujętych w Rozporządzeniu CRR.

Bank stosuje się do wymagań Rozporządzenia CRR w części dotyczącej banków stosujących metodę standardową wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego oraz metodę uproszczoną ujmowania zabezpieczeń.

W Banku jako uznane zabezpieczenie, wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego są przyjmowane następujące zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą:

1. Zdeponowane w Banku środki pieniężne.
2. Emitowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Narodowy Bank Polski dłużne papiery wartościowe tj.:
 - 1) dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne oraz podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
 - 2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.
3. Jednostki instytucji zbiorowego inwestowania.
4. Zdeponowane w banku będącym stroną trzecią środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne, na rachunku nie mającym charakteru powierniczego rachunku zastrzeżonego i objęte cesją lub przeniesieniem praw własności (nieodwołalnie) na rzecz Banku kredytującego.
5. Polisa ubezpieczeniowa na życie, z której prawa zostały przeniesione na Bank, lub na której został ustanowiony zastaw na rzecz Banku.
6. Nieruchomości mieszkalne i komercyjne.

Również w celach redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia finansowe, stanowiące nierzeczywistą ochronę kredytową (gwarancje). Za uznanych dostawców ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank uznaje następujące podmioty:

- 1) rządy i banki centralne,
- 2) wielostronne banki rozwoju,
- 3) organizacje międzynarodowe, ekspozycjom wobec, których przypisuje się wagę ryzyka 0% w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- 4) podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których są traktowane jak ekspozycje wobec banków lub rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne,
- 6) banki.

Podstawowe metody zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku to:

1. Wyznaczenie profilu ryzyka Banku.
2. Identyfikacja czynników ryzyka.
3. Monitorowanie ryzyka.
4. Raportowanie.
5. Podejmowanie czynności mających na celu ograniczanie ryzyka rezydualnego.
6. Wdrożenie systemu kontroli procesu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku.

Monitorowanie ryzyka rezydualnego odbywa się w dwóch obszarach:

- 1) w zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej,
- 2) w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych.

1. W zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej Bank monitoruje:

- 1) jakość i wartość przyjmowanych zabezpieczeń przed udzieleniem kredytu, zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie.”,
- 2) w celu ograniczania ryzyka wyceny oraz ryzyka związanego z zakończeniem ochrony przed ryzykiem kredytowym, monitorowaniu poddawana jest jakość i wartość rynkowa zabezpieczeń w trakcie trwania umowy kredytowej, zgodnie z „Instrukcją monitoringu zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”,
- 3) jakość i wartość (wskaźnik LtV) zabezpieczeń w formie hipoteki na nieruchomości mieszkalnej, zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem portfelem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie.”,
- 4) w przypadku ramowych umów o kompensacji pozycji bilansowych – Bank monitoruje aktywa i pasywa, które są objęte tą umową ramową oraz monitoruje i kontroluje ryzyko związane z zakończeniem ochrony kredytowej,
- 5) posiadane oceny wiarygodności kredytowej uznanych wystawców polis ubezpieczeniowych na życie wykorzystywanych w Banku jako techniki redukcji ryzyka kredytowego,
- 6) dopasowanie umów ochrony kredytowej w zakresie terminów - rzeczywisty termin zapadalności ochrony kredytu nie może być krótszy niż rzeczywisty termin zapadalności ekspozycji,
- 7) ubezpieczenie zabezpieczeń rzeczowych będących podstawą stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego.

2. W odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych Bank monitoruje:

- 1) sytuację gospodarczą, zmiany koniunktury, mogące mieć wpływ na wartość zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zmian cen nieruchomości,
- 2) wskaźniki koncentracji z tytułu jednego rodzaju lub jednego dostawcy zabezpieczenia, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 3) wskaźniki jakości kredytów, ze szczególnym uwzględnieniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie,
- 4) wskaźniki pokrycia ekspozycji zagrożonych rezerwami,
- 5) efekty działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych,
- 6) przestrzeganie wewnętrznych regulacji przez pracowników kredytowych – w ramach sprawowania kontroli wewnętrznej,
- 7) przestrzeganie zasad w zakresie tworzenia rezerw celowych oraz wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego,
- 8) audyt wewnętrznych regulacji obowiązujących w Banku, ze szczególnym uwzględnieniem ich zgodności z przepisami zewnętrznymi, zgodnie z „*Instrukcją zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie*”.

W przypadku wzrostu ryzyka i mniejszej niż zakładano skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego Zarząd może podjąć następujące działania:

1. Opracowanie wytycznych dla pracowników kredytowych w zakresie zwiększenia wymagań oraz w sprawie dołożenia należytej staranności w zakresie przyjmowanych zabezpieczeń.
2. Zaostrzenie wymagań odnośnie przyjmowanych zabezpieczeń, takich jak zwiększenie wartości przyjmowanych zabezpieczeń w stosunku do udzielanych kredytów, zwiększenie wskaźników korygujących wartość zabezpieczeń.
3. Ograniczenie akcji kredytowej w całym Banku lub w poszczególnych jednostkach organizacyjnych.
4. Zmiana limitów koncentracji przyjmowanych zabezpieczeń.
5. Zwiększenie wymagań odnośnie monitoringu zabezpieczeń.
6. Zmiana kompetencji decyzyjnych, obowiązujących w Banku.
7. Zwiększenie częstotliwości raportowania ryzyka rezydualnego.
8. Szkolenia dla pracowników kredytowych.
9. Zwiększenie częstotliwości kontroli w obszarach objętych ryzykiem rezydualnym.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Pod pojęciem ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej — zwanym dalej ryzykiem stopy procentowej, rozumie się ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian, niezależnych od Banku stóp procentowych.

W Banku najważniejsza część ryzyka stopy procentowej związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż w największym stopniu wpływa na poziom ryzyka zmiany dochodu odsetkowego, a w konsekwencji i wyniku finansowego Banku oraz funduszy własnych. W związku z powyższym Bank koncentruje się przede wszystkim na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym.

Celem strategicznym polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku oraz
- 2) zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Strategia Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym,
- 4) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych strategii wykonawczych:

- 1) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym),
- 2) kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego,
- 4) ustalania oprocentowania,
- 5) zarządzania terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

Dopuszczalny poziom ryzyka w Banku wyrażony może być za pomocą wskaźników, takich jak maksymalna wielkość luki przeszacowania, czy też określenie stopnia narażenia wyniku finansowego oraz funduszy własnych Banku na to ryzyko (poprzez system limitów narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej).

Pośrednio wielkość ryzyka znajduje swoje odzwierciedlenie w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą i Zarząd planowanym współczynniku adekwatności kapitałowej, zwrocie na aktywach (ROA), zwrocie na kapitale (ROE), limitach oraz kluczowych zasadach polityki Banku (np. co do dopuszczalnych rodzajów inwestycji i produktów, maksymalnego dopuszczalnego okresu przeszacowania pozycji, maksymalnego dopuszczalnego okresu zapadalności / wymagalności pozycji bilansu).

Jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie w Banku ryzykiem stopy procentowej są:

- 1) Rada Nadzorczą,
- 2) Zarząd,
- 3) Komórka monitorująca (Zespół zarządzania ryzykami i analiz),
- 4) pozostałe komórki i jednostki organizacyjne.

Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

Rada Nadzorcza zatwierdza ogólny poziom narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej.

Do głównych zadań Rady Nadzorczej należy:

- 1) zatwierdzanie strategii i generalnych zasad polityki Banku obejmujących m.in. profil działalności, wielkość możliwego do zaakceptowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej (tzw. „apetyt na ryzyko”) w trakcie przyjmowania planów strategicznych oraz rocznych planów finansowych,
- 2) nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd, wynikającego ze strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym wielkości ryzyka stopy procentowej,
- 3) nadzorowanie skuteczności procesu zarządzania Bankiem, z uwzględnieniem efektywności i trafności zatwierdzonych przez Zarząd: struktur organizacyjnych, linii podległości, zakresów odpowiedzialności kluczowych komórek Banku, systemu kontroli wewnętrznej,
- 4) sprawdzanie, czy Zarząd przydzielił adekwatne środki techniczne (m.in. specjalistyczne aplikacje informatyczne), specjalistyczną kadre i inne niezbędne środki do efektywnego zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd Banku

Zarząd odpowiedzialny jest za stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym za wdrożenie i aktualizowanie zasad polityki oraz procedury zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd sprawuje bieżącą kontrolę nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem w ramach swoich uprawnień statutowych.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Zarząd:

1. zatwierdza limity określające stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, w przedziale zgodnym z pożądanym poziomem ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą,
2. przyjmuje analizy ryzyka stopy procentowej i na ich podstawie podejmuje, w miarę potrzeby, odpowiednie decyzje operacyjne,
3. kontroluje kształtowanie się parametrów związanych z ryzykiem stopy procentowej, odnosząc uzyskane wielkości do ustalonych limitów, przyjmuje prognozy podstawowych stóp referencyjnych, które stanowiąc będą podstawę do analizy ryzyka stopy procentowej w kolejnych przedziałach czasowych, przekazuje Radzie Nadzorczej informacje zawierające w szczególności dane dotyczące: charakteru i stopnia narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, możliwych odchyłeń dochodu odsetkowego Banku, w zależności od kierunku i natężenia zmian stóp referencyjnych,
4. poddaje ocenie stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej z tytułu wprowadzenia nowych produktów kredytowych i depozytowych, wprowadza i regularnie ocenia skuteczność działania mechanizmów kontroli wewnętrznej.

Do zadań Komórki monitorującej należy w szczególności:

- 1) zbieranie danych z systemu księgowego oraz danych pomocniczych z pozostałej dokumentacji Banku, służących za podstawę przy analizie ryzyka

- stopy procentowej,
- 2) monitorowanie przestrzegania limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowe weryfikowanie adekwatności ustanowionych limitów,
 - 3) sporządzanie okresowych raportów dotyczących ryzyka stopy procentowej,
 - 4) przedkładanie raportów z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - 5) okresowa ocena stosowanej w Banku instrukcji oraz proponowanie ewentualnych zmian,
 - 6) weryfikacja zastosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej.

Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne są zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- 1) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz
- 2) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko bazowe,
- 2) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
- 3) ryzyko krzywej dochodowości.
- 4) ryzyko opcji klienta.

Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym. Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie” uznał ryzyko krzywej dochodowości i opcji klienta jako nieistotne i nie dokonuje ich bieżącej analizy.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na porównaniu wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym, z wartością pasywów w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki stopy procentowej (jako podstawowe narzędzie),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Bank systematycznie analizuje wpływ zmian stopy procentowej na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank.

W przypadku ekspozycji kredytowych oprocentowanych zmienną stopą procentową, znaczny wzrost stóp procentowych może doprowadzić do wzrostu ryzyka kredytowego, stąd polityka Banku w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oprocentowanych zmienną stopą procentową powinna być szczególnie ostrożna.

Badając zdolność kredytową kredytobiorcy, wnioskującego o kredyt, pożyczkę lub inny produkt, oprocentowany zmienną stopą procentową, Bank uwzględnia ryzyko stopy procentowej i jego wpływ na zdolność kredytową kredytobiorcy.

Testy warunków skrajnych

W ramach pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank przeprowadza następujące testy warunków skrajnych w cyklach kwartalnych:

- 9) Test 1 – ryzyko przeszacowania – Bank bada wpływ zmiany stóp procentowych o 200 pb. na wynik odsetkowy Banku,
 10) Test 2 – ryzyko bazowe - Bank bada wpływ zmiany rynkowych stóp procentowych o maksymalną rozpiętość pomiędzy średnią stawką WIBOR 1M a stopą redyskonta weksli z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień analizy.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno – sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

Ryzyko stopy procentowej oraz adekwatność i skuteczność mechanizmów zarządzania ryzykiem stopy procentowej podlegają ocenie w ramach kontroli wewnętrznej Banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech niezależnych poziomach:

- a) Poziom I – Kierownicy jednostek / komórek organizacyjnych;
- b) Poziom II – Komórka ds. zgodności/Kontrola BPS
- c) Poziom III – Audyt wewnętrzny realizowany przez SOZ BPS.

Ryzyko stopy procentowej Bank ogranicza poprzez stosowanie limitów, odpowiednie kształtowanie struktury oprocentowanych aktywów i pasywów, a także uwzględnianie w wewnętrznych regulacjach Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej, kluczowych zagadnień zawartych w rekomendacjach nadzorczych.

Pomiar i raportowanie ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz. Raport jest przedkładany na posiedzeniach Zarządu Banku (cykl miesięczny) oraz Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej (cykl kwartalny).

Zestawienie luki stopy procentowej oraz potencjalna zmiana wyniku odsetkowego dla jednorazowego spadku i wzrostu stóp procentowych wg stanu na 31.12.2018 r. Dane w zł.

Wyszczególnienie	Razem	do 1 miesiąca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy	od 6 m-cy do 12 m-cy	Powyżej 1 roku
Aktywa	94 013 476,63	76 727 133,37	15 151 343,26	135 000,00	0,00	2 000 000,00
Pasywa	86 706 067,46	4 917 359,90	81 788 707,56	0,00	0,00	0,00
Luka	7 307 409,17	71 809 773,47	-66 637 364,30	135 000,00	0,00	2 000 000,00
Prognozowana zmiana stóp procent.	-0,25%	-182 634,91	30 026,27	-212,67	0,00	
	-0,50%	-365 269,82	54 649,60	-425,34	0,00	
	-1,00%	-730 539,64	69 511,34	-850,68	0,00	
	-2,00%	-385 306,25	-251 552,61	-1 701,37	0,00	
	0,25%	174 958,96	-139 208,19	212,67	0,00	
	0,50%	349 917,92	-278 416,39	425,34	0,00	
	1,00%	699 835,83	-556 832,77	850,68	0,00	
	2,00%	1 399 671,67	-1 113 665,54	1 701,37	0,00	
Zmiana wyniku odsetkowego		-0,25%	-152 608,64		-152 821,31	

		-0,50%	-310 620,22		-311 045,57
		-2,00%	-636 858,86		-638 560,22
		0,25%	35 750,77		35 963,44
		0,50%	71 501,53		71 926,87
		2,00%	286 006,13		287 707,50
Opóźnienie przeszacowania		16	60	135	270

Ryzyko płynności

Płynność jest jednym z najważniejszych aspektów działalności każdego banku i oznacza zdolność do terminowego regulowania zobowiązań finansowych, a także postawienia do dyspozycji kredytobiorców kwot w wysokości i terminie określonych umowami. Utrzymywanie płynności na odpowiednim poziomie jest podstawą istnienia banku. Płynność banku zapewniona jest przez posiadane środki pieniężne oraz możliwość zamiany niektórych składników majątkowych na pieniądź.

Ryzyko płynności jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności, bez ponoszenia nie akceptowalnych strat.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- pomiar i monitorowanie płynności śróddziennej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej,
- ustalenie wskaźników wczesnego ostrzegania o zagrożeniu utraty płynności
- ustalenie limitów wewnętrznych na odpowiednim poziomie,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych w wielu wariantach
- posiadanie planów awaryjnych na wypadek sytuacji kryzysowej.

Zabezpieczeniem ryzyka płynności w Banku są:

- aktywa płynne, które służą zabezpieczeniu płynności w warunkach normalnych,
- bufor płynności, który służy zabezpieczeniu płynności w warunkach skrajnych.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem płynności:

- Politykę zarządzania ryzykiem płynności,
- Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności.

Bank zgodnie z obowiązującą „Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie” określił akceptowalny poziom apetytu (limit alokacji kapitału wewnętrznego) na ryzyko płynności w wysokości nieprzekraczającej 2 % funduszy własnych Banku.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach.

- g) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- h) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- i) Poziom III - Zarząd Banku.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania płynnością ze strategią i planem finansowym Banku; Rada Nadzorcza

przynajmniej raz w roku otrzymuje sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji zasad Polityki zarządzania ryzykiem płynności.

- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania płynnością oraz monitorowanie efektywności tego procesu; Zarząd Banku co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd Banku informuje Radę Nadzorczą o wynikach oceny.
- Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem płynności, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku.
- Wszyscy pracownicy Banku - przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Bank minimalizuje ryzyko płynności poprzez podejmowanie działań o charakterze:

Organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania płynnością,
- 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało bieżące i adekwatne informacje o poziomie płynności w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania płynnością,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie płynności,
- 4) poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości.

Proceduralnym:

- 1) poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję płynności oraz opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka płynności, w tym w szczególności:
 - polityki zarządzania ryzykiem płynności – określającej m.in. ogólne zasady zarządzania ryzykiem płynności oraz tolerancję ryzyka płynności,
 - strategii finansowania płynności - określającej zasady dywersyfikacji źródeł i okresu finansowania oraz uwzględnia potrzebę dywersyfikacji aktywów płynnych,
 - instrukcji zarządzania ryzykiem płynności – określającej szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem płynności, przy czym zasady te będą podlegały okresowej weryfikacji,
- 2) poprzez opracowanie scenariuszy warunków skrajnych dla:
 - wariantu wewnętrznego,
 - wariantu systemowego,
 - wariantu mieszanego,
- 3) poprzez stworzenie planów awaryjnych, uwzględniających różne scenariusze rozwoju niekorzystnych sytuacji, w tym w szczególności:

- planu awaryjnego banku na wypadek kryzysu płynności wewnątrz banku zgodnie z wariantem wewnętrznym,
 - planu awaryjnego banku na wypadek kryzysu płynności całego systemu bankowego zgodnie z wariantem systemowym,
 - planu awaryjnego banku na wypadek realizacji scenariusza wynikającego z wariantu mieszanego, przy czym scenariusze użyte do budowy planów awaryjnych muszą być spójne ze scenariuszami testów warunków skrajnych,
- 4) poprzez przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko płynności.

Kontrolnym:

- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności.

Zasady kontroli ryzyka płynności:

- 1) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania płynnością są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania płynnością są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania płynnością,
- 4) monitorowanie skali błędów (odchyżeń) i systemu raportowania prognozowanych pozycji płynności,
- 5) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane,
- 6) kontrola rzetelności, szybkości i terminowości przekazu informacji dostarczanych.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- a. Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- b. Poziom II – Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS
- c. Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka płynności, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- 2) usprawnianie zarządzania ryzykiem płynności,
- 3) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko płynności,
- 4) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.

Urealniona luka płynności według stanu na 31.12.2018 r.

	do 1 m-ca	1m-c - 3 m-cy	3 m-ce -6 m-cy	6 m-cy -12 m-cy	1 rok - 3 lata	3 lata - 5 lat	5 lat - 10 lat	pow. 10 lat
Luka	18 899 717	7 494 294	496 501	1 987 605	4 216 744	891 519	-1 462 854	-36 082 013
Aktywa narastająco+Pozabilans	38 174 784	46992665,64	49198980,41	53869240,1	65769050,3	73428877,36	88886793,8	96548686,07
Pasywa narastająco+Pozabilans	19 275 068	20 598 655	22 308 469	24 991 124	32 674 190	39 442 498	56 363 268	100 107 173
Luka skumulowana	18 899 717	26 394 010	26 890 511	28 878 116	33 094 861	33 986 380	32 523 526	-3 558 487
Wskaźnik płynności	1,98	6,66	1,29	1,74	1,55	1,13	0,91	0,18
Skumulowany wskaźnik płynności	1,98	2,28	2,21	2,16	2,01	1,86	1,58	0,96
Wskaźnik luka skumulowana/aktywa netto	0,51	0,72	0,73	0,79	0,90	0,92	0,88	-0,10

Struktura źródeł finansowania Banku (bazy depozytowej), według stanu na 31.12.2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień analizy (na podstawie sprawozdania finansowego)	Osad wycieczony zgodnie z Instrukcją	Wskaźnik osadu
WYZNACZANIE OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ				
Depozyty ogółem, z tego:		87 833 801,63	x	x
1	Depozyty podmiotów niefinansowych	82 853 740,57	61 923 124,21	74,74%
	a) osób fizycznych, w tym:	68 353 055,33	52 287 666,37	
	bieżące	43 235 058,66	31 173 756,21	79,47%
	terminowe	25 117 996,67	21 113 910,15	85,20%
	b) pozostałych podmiotów niefinansowych, w tym:	14 500 685,24	9 635 457,84	
	bieżące	13 886 449,88	9 035 556,82	75,62%
	terminowe	614 235,36	599 901,02	87,28%
2	Depozyty podmiotów finansowych	0,00	0,00	0,00%
	bieżące	0,00	0,00	0,00%
	terminowe	0,00	0,00	0,00%
3	Depozyty instytucji samorządowych	4 980 061,06	0,00	0,00%
	bieżące	4 980 061,06	0,00	0,00%
	terminowe	0,00	0,00	0,00%
SUMA OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ			61 923 124,21	70,50%
WYZNACZANIE OSADU NA UDZIELONYCH ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH DOTYCZĄCYCH FINANSOWANIA				
4	Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	1 254 152,40	633 348,89	11,88%
SUMA OSADU NA UDZIELONYCH ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH DOTYCZĄCYCH FINANSOWANIA			633 348,89	

Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności, Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie stabilną częścią środków pozyskanych od klientów, czyli tzw. osadem na depozytach. Na dzień 31.12.2018r. poziom osadu bazy depozytowej Banku, stanowił ponad 70,50% bazy depozytowej (depozytów sektora niefinansowego), z kolei osad na depozytach terminowych osób fizycznych (finansujący kredyty o najdłuższych terminach zapadalności) na dzień 31.12.2018r. stanowił ponad 85% depozytów terminowych osób fizycznych. Bank natomiast, nie korzysta z finansowania od podmiotów sektora finansowego.

Stabilność bazy depozytowej jest wspierana przez ofertę produktową, reklamę oraz budowanie trwałych relacji z klientami.

W celu ograniczenia ryzyka płynności, Bank zabezpiecza swoją płynność poprzez budowanie struktury aktywów umożliwiającej elastyczne dopasowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa uwzględniając kryterium płynności, bezpieczeństwa i rentowności.

Bank, zrzeszony jest z Bankiem BPS S.A., w związku z powyższym może regulować swoją płynność poprzez wykorzystywanie instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, takich jak rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością (możliwość wycofania lokaty przed terminem), dłużne papiery wartościowe o wysokim stopniu płynności, przyznane Bankowi dopuszczalne saldo debetowe (zabezpieczające w szczególności płynność śróddzienną) oraz kredyty oferowane przez Bank Zrzeszający.

Bank ponadto jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego ustawowym celem jest m.in. wzajemne gwarantowanie sobie przez uczestników płynności, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków lokat lub pożyczek płynnościowych.

Bank ogranicza ryzyko płynności nie tylko poprzez odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów, ale również poprzez system limitów. Podstawowymi limitami ograniczającymi poziom ryzyka są limity nadzorczych norm płynności, tj.:

- 1) nadzorcze miary płynności, określone Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności,
- 2) wskaźnik LCR, określony Rozporządzeniem CRR.

Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych norm płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa nie były zagrożone.

Zestawienie miar płynności określonych Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego obowiązujących na dzień 31.12.2018 r. przedstawiono w poniższej:

Miary płynności	Wartość minimalna	
M1 Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem $((A1+A2)/A6)$	0,20	0,46
M2 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi $(B1/A5)$	1,00	2,11

Wskaźnik LCR służący identyfikacji rozmiarów wysoce płynnych aktywów, których utrzymanie może zrównoważyć odpływ środków w okresie najbliższych 30 dni, na dzień 31.12.2018r. kształtował się na poziomie 334,05%, przy wymaganym na ten dzień minimalnym poziomie 100%.

Raportowanie ryzyka płynności odbywa się z częstotliwością umożliwiającą identyfikację zmian profilu ryzyka Banku. Na system raportowania ryzyka płynności składają się w szczególności:

- 1) kwartalne raporty dla Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej,
- 2) miesięczne raporty dla Zarządu,
- 3) codzienne informowanie Wiceprezesa Zarządu ds. finansowych, Głównego Księgowego na temat kształtowania się nadzorczych miar płynności,
- 4) bieżące sygnalizowanie Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowych przez wyznaczone komórki potencjalnych zagrożeń dla utrzymania płynności (znak zagrożenia).

Okresowe raporty dla Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu i Zarządu sporządzane przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz zawierają informacje na temat ekspozycji Banku na ryzyko płynności, obejmujące m.in. analizę wskaźnikową, analizę źródeł finansowania, analizę koncentracji, informację w zakresie przestrzegania obowiązujących norm i limitów, wyniki testów warunków skrajnych, a także podstawowe informacje w zakresie ryzyka kredytowego mogącego stanowić zagrożenie dla płynności Banku. Ponadto, w cyklach rocznych do Zarządu Banku, raportowane są wyniki w zakresie: pogłębionej analizy płynności długoterminowej obejmującej analizę źródeł finansowania ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie - Zespół zarządzania ryzykami i analiz

W przypadku identyfikacji potrzeby, częstotliwość raportowania może ulec zwiększeniu.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujących również ryzyko prawne.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrażany jest w celu:

- minimalizowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- usprawniania działań prowadzonych przez Bank,
- doskonalenia systemów zarządzania poszczególnymi czynnikami ryzyka operacyjnego,
- doskonalenia systemu motywowania pracowników oraz zarządzania kadrami,
- doskonalenia procesów występujących w działalności banku, zmniejszając tym samym poziom ryzyka operacyjnego i strat operacyjnych,
- wykorzystywania najlepszych, najbardziej efektywnych form zabezpieczania ryzyka operacyjnego,
- zapobiegania powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność; sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku; weryfikuje i ocenia kompetencje członków Zarządu dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zarząd Banku – wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka oraz podział zadań realizowanych w Bank, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnego skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;

Komórka ds. ryzyka operacyjnego – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku;

Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych - odpowiadają za identyfikację ryzyka operacyjnego w danej jednostce/komórce, podejmują działania ograniczające potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzące negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka;

Pracownicy Banku – wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do przekazywania informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych zgodnie z szczegółowymi zasadami określonymi w zakresie ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym: produkty, procesy i systemy. Uwzględnia czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie, w którym działa Bank oraz czynniki wewnętrzne takie jak np.: struktura organizacyjna Banku, specyfika działalności, realizowane procesy, posiadane produkty, kanały dostępu do usług, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi i reklamacje klientów, zmiany organizacyjne, jakość i rotacja kadr, zlecenie czynności na zewnątrz (outsourcing), czy awarie.

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka operacyjnego. Do jego identyfikacji, monitorowania i pomiaru wykorzystuje się informacje z bazy zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych (m. in. rodzaje zdarzeń i ich dotkliwość), limity, Kluczowe Wskaźniki Ryzyka (KRI), wyniki testów warunków skrajnych oraz planów ciągłości działania, a także wyniki procesu samooceny ryzyka.

Profil ryzyka odzwierciedla sporządzana mapa ryzyka operacyjnego Banku, określająca m.in. prawdopodobieństwo wystąpienia oraz dotkliwości poszczególnych rodzajów i kategorii zdarzeń ryzyka operacyjnego.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację sporządzaną przez Komórkę ds. ryzyka operacyjnego, która prezentowana jest w cyklach miesięcznych Zarządowi Banku oraz w cyklach kwartalnych Komitetowi Audytu i Radzie Nadzorczej.

W okresach rocznych, Komórka ds. ryzyka operacyjnego raportuje do Zarządu wyniki z dokonanej przez Bank samooceny, mającej na celu identyfikację zagrożeń mogących prowadzić do potencjalnych strat.

Łączna kwota strat (zrealizowanych i niezrealizowanych) zdarzeń operacyjnych, zarejestrowanych w 2018 r. w zbiorczym rejestrze ryzyka operacyjnego, wyniosła 79 131,20 zł i uwzględniała kwoty zdarzeń, których skutki finansowe w krótkim czasie zostały w pełni odwrócone i przez to nie były odzwierciedlane w rachunku wyników (np. niedobory kasowe).

Zestawienie strat zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w Banku zawarto w tabeli poniżej:

Tabela - Zestawienie strat zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w 2018r.

Kategorie zdarzeń ryzyka operacyjnego		Razem		
		Ilość	Koszt	Czas
1. Oszustwo wewnętrzne -	1. Działania nieuprawnione	0	0,00	0,00
	2. Kradzież i oszustwo	0	0,00	0,00
2. Oszustwo zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	0	0,00	0,00
	2. Bezpieczeństwo systemów	2	0,00	0,00
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	60	28 570,00	6193,00
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0,00	0,00
	3. Podziały i dyskryminacja	0	0,00	0,00
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0	0,00	0,00
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0	0,00	0,00
	3. Wady produktów	0	0,00	0,00
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0,00	0,00
	5. Usługi doradcze	0	0,00	0,00
5. Uszkodzenia aktywów	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia.	1	434,68	89,50
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	Systemy	534	33493,98	218,30
7. Wykonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami operacyjnymi	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	14474	16572,38	558,00
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	0	0,00	0,00
	3. Napływ i dokumentacja klienta	0	0,00	0,00
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	0	0,00	0,00
	5. Kontrahenci nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	993	60,16	0,00
	6. Sprzedawcy i dostawcy	0	0,00	0,00
SUMA		16064	79 131,20	7058,80

Bank ogranicza ryzyko operacyjne m.in. poprzez limity ustalone dla alokacji kapitału na ryzyko operacyjne, rocznych strat z tytułu ryzyka operacyjnego a także limity w zakresie podejmowania decyzji.

Ponadto, w celu ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz uniknięcia strat, w Banku podejmuje się działania polegające m.in. na:

- modyfikowaniu wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego,

- monitorowaniu wewnętrznych procedur dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
- usprawnieniu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- eliminowaniu słabych punktów w procesach bankowych,
- organizacji szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko operacyjne,
- monitorowaniu mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko biznesowe – ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.

Ryzyko biznesowe może się przejawiać w obszarze: wyniku finansowego, strategicznym i otoczenia w tym zmian regulacyjnych i warunków konkurencji.

Bank ogranicza ryzyko biznesowe poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- 1) dokładne identyfikowanie ryzyka biznesowego oraz dokonywanie jego pomiaru we wszystkich aspektach,
- 2) okresową ocenę otoczenia ekonomicznego, w tym:
 - analiza zmian rynkowych (poziom bezrobocia, zmiany na rynku pracy itp.),
 - analiza konkurencji (porównanie cen i produktów banku z cenami konkurencji),
 - analiza zmian regulacyjnych i ocena wpływu tych zmian na działalność banku oraz na klientów banku,
- 3) bieżące monitorowanie stopnia wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania ryzykiem biznesowym:

- Politykę zarządzania ryzykiem biznesowym;
- Strategię zarządzania ryzykiem biznesowym;
- Instrukcję zarządzania ryzykiem biznesowym.

W niniejszej polityce zarządzania zawarte są w szczególności:

- organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem biznesowym,
- ogólne zasady zarządzania ryzykiem biznesowym,
- zasady kontroli.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie apetytu na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę całą jej strukturę bez uwzględniania limitów określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Bank zgodnie z obowiązującą „Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie” określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko biznesowe w wysokości nieprzekraczającej 3% funduszy własnych Banku, co oznacza, że wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka biznesowego nie może wynieść więcej niż w/w limit funduszy własnych.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach.

- j) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- k) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- l) Poziom III - Zarząd Banku.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka, w tym ryzyka biznesowego, ze strategią i planem finansowym Banku;
- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem biznesowym oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wprowadzając w razie potrzeby, niezbędne korekty i udoskonalenia;
- Główny Księgowy – monitoruje stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku;
- Zespół zarządzania ryzykami i analiz – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem biznesowym, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom banku.

Bank minimalizuje ryzyko biznesowe poprzez podejmowanie działań o charakterze:

organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym,
- 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie ryzyka biznesowego w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka biznesowego, a tym samym umożliwiał efektywne podejmowanie decyzji,
- 4) poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko biznesowe było poprzedzone formalnym procesem przygotowawczym obejmującym m.in. identyfikację wszystkich istotnych ryzyk, ustalenie limitów, zasad księgowania, sprawozdawczości oraz pomiaru ryzyka,

proceduralnym:

- 1) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych – zapewniających jednolitą definicję ryzyka biznesowego oraz weryfikację zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka biznesowym,
- 2) poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko biznesowe zostało ujęte w odpowiednich regulacjach oraz formalnie zatwierdzone przez kierownictwo banku,

kontrolnym:

- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem biznesowym.

Zasady kontroli ryzyka biznesowego:

- ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem biznesowym są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem biznesowym są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem biznesowym.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym:

- Kontynuowanie dotychczasowej działalności z założeniem zrównoważonego rozwoju Banku.
- Stałe monitorowanie angażowania środków Banku w instrumenty finansowe, mogące nieść za sobą ryzyko dla działalności.
- Funkcjonowanie Banku w strukturze Zrzeszenia Banków Spółdzielczych.
- Doskonalenie umiejętności dotyczącej planowania wyników finansowych banków.
- Ocena ryzyka wyniku finansowego i wpływ produktów bankowych na to ryzyko.
- Prowadzenie działań mających na celu prawidłowe zarządzanie aktywami i pasywami w celu ustalenia optymalnego wyniku finansowego.
- Opracowywanie planu finansowego biorącego pod uwagę zarządzanie wszystkimi istotnymi ryzykami.
- Podnoszenie wiedzy pracowników dotyczącej oceny zdolności kredytowej klientów oraz rozpoznawania czynników rynkowych, które mogą wpływać na taką ocenę.
- Ocena ryzyka kredytowego dotycząca wdrażania nowych produktów.
- Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka cyklu gospodarczego w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.
- Ustalenie bezpiecznych limitów kredytowych na podstawie danych historycznych i monitorowanie ich.
- Bezpieczne i zdywersyfikowane zaangażowanie w różne branże.
- Doskonalenie technik zarządzania ryzykiem strategicznym oraz ryzyka zmian w otoczeniu makroekonomicznym banku.
- Analizowanie poziomu ryzyka wraz określeniem wpływu na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych w przyszłości.

Ryzyko kapitałowe – jest to ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji dla skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Profil ryzyka kapitałowego określa możliwe do zaakceptowania przez Bank narażenie na ryzyko zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r.

Bank zgodnie z *Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego* w ocenie istotności ryzyka kapitałowego dokonuje analizy wielkości dostępnego kapitału na pokrycie wszystkich istotnych ryzyk występujących w banku.

Wielkość dostępnego kapitału wyznaczana jest zgodnie z Rozporządzeniem UE bez uwzględniania funduszu udziałowego oraz funduszu z aktualizacji wyceny w części dotyczącej wyceny środków trwałych.

Zgodnie z „Ogólną strategią zarządzania ryzykami” Bank raz do roku podczas przeglądu zarządczego systemu zarządzania ryzykami dokonuje oceny istotności ryzyka kapitałowego. Analizy oceny istotności zawarte są w odrębnym corocznym raporcie z przeglądu zarządczego systemu zarządzania ryzykami.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym:

- Utrzymywanie optymalnego wyniku finansowego w kolejnych latach i przekazywanie go na fundusz zapasowy.
- Budowa funduszu zapasowego w celu zmniejszenia udziału funduszu udziałowego w funduszach ogółem.
- Działania Banku nie powodujące wzrostu udziału funduszu udziałowego w funduszach własnych.
- W ocenie działalności banku należy przyjmować wielkość funduszy własnych Banku z wyłączeniem funduszu udziałowego.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w bankach na trzech, niezależnych poziomach:

- m) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- n) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- o) Poziom III - Zarząd Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem kapitałowym w banku uwzględniono strukturę i kompetencje wynikające z „Regulaminu organizacyjnego Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie”.

Uczestnicy procesu zarządzania ryzykiem kapitałowym	Zakres odpowiedzialności
Rada Nadzorcza	- sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka kapitałowego, ze strategią i planem finansowym Banku.
Zarząd	Odpowiada za: - zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem kapitałowym oraz nadzór na efektywnością tego procesu, - wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem kapitałowym, - ustala adekwatny poziom kapitałów w stosunku do ponoszonego ryzyka bankowego zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.
Zespół zarządzania ryzykami i analiz	- dokonuje pomiaru i monitoruje poziom ryzyka kapitałowego, raporty z analizy przedstawia Zarządowi zgodnie z terminami określonymi w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.
Wszyscy pracownicy Banku	- przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Ryzyko braku zgodności

Cel zapewniania zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku zgodności

Celem zapewniania zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest utrzymanie ryzyka braku zgodności na akceptowalnym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą poziomie. Podstawowy celem realizacji Polityki w Banku jest uzyskanie stanu, w którym wszelkie działania Banku, jego organów i pracowników są w maksymalnym stopniu zgodne z przyjętymi przepisami prawnymi, regulacjami wewnętrznymi, a także standardami rynkowymi.

Zgodność (nazywana czasem z ang. compliance) w rozumieniu niniejszej Polityki oznacza zgodność działania Banku jako instytucji, a także zgodność działań podejmowanych przez osoby zatrudnione w Banku, członków organów Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku, standardami rynkowymi.

Zgodność należy rozumieć jako legalne i etyczne działanie na rzecz i w najlepszym interesie Banku.

Wszelkie działania Banku lub pracowników naruszające przepisy prawa lub standardy rynkowe, brak przestrzegania regulacji wewnętrznych prowadzący do naruszenia prawa lub standardów rynkowych, mogą prowadzić do naruszenia wizerunku Banku jako instytucji wiarygodnej i uwzględniającej w swych działaniach zasady legalności i etycznego postępowania i mogą spowodować negatywne skutki w postaci:

- 1) finansowe w postaci kar, zasądzonych odszkodowań skutkujące bezpośrednią stratą finansową,
- 2) niefinansowe – w postaci utraty reputacji lub osłabienia wizerunku Banku o sile oddziaływania dużo bardziej dotkliwej niż bezpośrednie straty finansowe.

W Banku określa się następujące istotne obszary zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- 1) przepisy i regulacje związane z prawem bankowym,
- 2) ochronę konsumenta i przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji, analiza wzorców umów, w szczególności pod kątem niedozwolonych klauzul umownych (tzw. klauzul abuzywnych),
- 3) obowiązek rzetelnej reklamy produktów i usług,
- 4) wprowadzanie nowych produktów i modeli biznesowych, w szczególności pod kątem przeciwdziałania obchodzeniu powszechnie obowiązujących przepisów (Rek. M 14.6),
- 5) outsourcing,
- 6) ochronę tajemnicy bankowej,
- 7) ochronę danych osobowych,
- 8) przeciwdziałanie konfliktowi interesów, w tym konfliktowi personalnemu,
- 9) darowizny i podarunki, transakcje własne pracowników,
- 10) ryzyko braku zgodności związane z klientami i transakcjami, np. tworzenie listy kontrahentów, z którymi bank nie zamierza podejmować współpracy (Rek. M 14.6)
- 11) prawo pracy, w tym zwłaszcza mobbing i molestowanie w pracy,
- 12) politykę informacyjną dotyczącą ujawnień.

Podejmując działania w celu zapewnienia zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku Zarząd podkreśla konieczność posiadania przez wszystkich pracowników odpowiedniej świadomości obowiązków w zakresie:

- 1) poszanowania prawa, w tym przestrzegania zasad ochrony tajemnicy bankowej, ochrony danych osobowych, wszelkich innych przepisów,
- 2) przestrzeganie zasad etycznego działania,
- 3) unikania narażania Banku na negatywne oddziaływanie opinii klientów w reakcji na działania Banku związane z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

Należy przez to rozumieć również, że działania na rzecz zarządzania ryzykiem braku zgodności nie powinny naruszać obowiązujących przepisów prawa i norm, dotyczy to w szczególności organizacji zarządzania ryzykiem braku zgodności, rodzaju podejmowanych działań, a także postępowania z osobami naruszającymi zasady przyjęte w Banku, itp.

Zarząd Banku podejmuje działania zmierzające do stworzenia i utrzymania kultury organizacyjnej, w której nacisk kładzie się na efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, przestrzeganie zasad i procedur oraz stosowanie ustalonych reguł postępowania, w tym ochronę przed utratą dobrej reputacji Banku.

Ryzyko braku zgodności - w odróżnieniu od innych rodzajów ryzyka, takich jak ryzyko kredytowe, czy rynkowe – obejmuje działanie wielu komórek i obszarów działalności Banku, w tym komórek i jednostek pierwszej linii obrony.

Bank poprzez budowę kultury organizacyjnej ukierunkowanej na właściwe postępowanie z ryzykiem zmierza do aktywnego włączania się każdego pracownika w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Podstawową rolę odgrywa działanie kadry kierowniczej Banku, z uwagi na najważniejsze elementy kształtowania kultury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności wdrażane w Banku, w postaci:

- 1) odpowiednich zachowań i postawy kierownictwa, tzw. „przykład z góry”,
- 2) promowanie znajomości i stosowania zasad etycznego działania ,
- 3) jasne przypisanie i komunikowanie pracownikom ustalonych zadań i celów,
- 4) szkolenia i dzielenie się wiedzą,
- 5) ustalenie zasad oceny działalności, w tym promujących rzetelną realizację zadań
- 6) organizacja sposobu podejmowania decyzji zapobiegająca nieprawidłowościom,
- 7) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble
- 8) uświadomiona odpowiedzialność pracowników za ryzyko braku zgodności.

Zapewnianie zgodności zorganizowane jest w Banku na trzech, niezależnych poziomach:

Pierwsza linia obrony – obejmuje działanie komórek i jednostek organizacyjnych pierwszego poziomu, w tym:

- 1) bieżące zapewnianie zgodności w toku operacji – poprzez odpowiednie stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności (np. przeglądy zarządcze, udział w sporządzaniu analizy luk regulacyjnych, wydawanie zaleceń po dokonanych testach poziomych pierwszej linii obrony, dostarczanie danych do wyznaczania wartości wskaźników ryzyka braku zgodności) oraz mechanizmów kontrolnych (np. procedur, podziału zadań, autoryzacji operacji, uzyskiwania autoryzacji projektów regulacji wewnętrznych) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych - poprzez przestrzeganie odpowiednich przepisów i regulacji wewnętrznych,

- 2) dbałość o zgodność w toku projektowania regulacji wewnętrznych dotyczących realizacji procesów Banku, w przypadku posiadania takich zadań przez komórki organizacyjne,
- 3) udział w realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności – np. w identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu oraz raportowaniu na temat ryzyka, w zakresie nie zastrzeżonym dla Komórki Zgodności,
- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania poziomego (weryfikacja bieżąca oraz testy poziome),

Druga linia – obejmuje działanie Komórki Zgodności, a także współpracujących w nią innych komórek drugiej linii obrony, w zakresie:

- 1) stosowania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności -
- 2) stosowania mechanizmów kontrolnych dotyczących Komórki Zgodności – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania Komórki Zgodności, zachowania podziału zadań, niezależności komórki, szkoleń jej pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi;
- 3) stosowania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności dotyczących innych komórek drugiej linii obrony – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania komórek, w zakresie procedur działania, właściwego podziału zadań, uzyskiwania autoryzacji projektów regulacji wewnętrznych, szkoleń pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi;
- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach Komórki Zgodności - weryfikacja bieżąca pozioma oraz testy poziome,
- 5) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania pionowego (weryfikacja bieżąca pionowa oraz testy pionowe),
- 6) realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności - identyfikacji, pomiaru, monitorowanie oraz raportowania na temat ryzyka.

Trzecia linia – niezależna ocena adekwatności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez działanie audytu wewnętrznego SSOZ BPS.

Zadania w zakresie zapewniania zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, tym samym nadzoruje obszar zapewniania zgodności, w tym zarządzanie ryzykiem braku zgodności, będące elementem systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności.
3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,

- 2) zatwierdza Politykę zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym, ponadto „Regulamin kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego”, a także „Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności”.
- 3) dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki Zgodności,
- 4) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank i informuje SSOZ BPS o wynikach tej oceny.
4. W ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Komórki Zgodności, audytu SSOZ BPS, Zarządu Banku, oraz Komitetu audytu
 - 2) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu Banku w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania,
 - 3) nadzoruje przestrzeganie w Banku regulacji wewnętrznych w zakresie zapewniania zgodności.
5. Rada Nadzorcza Banku upewnia się, że wprowadzone przez Zarząd Banku rozwiązania organizacyjne oraz regulacje wewnętrzne mające na celu ograniczenie występowania konfliktu interesów i powiązań personalnych są odpowiednie i zapewniają w szczególności (Rekomendacja M KNF):
 - 1) rozdzielenie funkcji kierowania i zwierzchności organizacyjnej nad jednostkami operacyjnymi w banku (w tym uwzględniające podejmowanie decyzji w okresie zastępstw członków Zarządu Banku),
 - 2) niezależność i obiektywizm sprawowanej kontroli wewnętrznej,
 - 3) przestrzeganie określonych w Banku zasad podejmowania decyzji przez osoby powiązane personalnie.
6. Wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka Zarządu Banku, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym* podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.
7. Rada Nadzorcza Banku, w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku, ocenia adekwatność i skuteczność *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym*.

Zadania Zarządu Banku

1. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu kontroli wewnętrznej - w tym w zakresie zapewniania zgodności oraz procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych i standardów etycznych.
2. Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, w tym: opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej Banku w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności.
3. Do obowiązków Zarządu Banku należy opracowanie, wdrożenie oraz zapewnianie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności wyodrębnienie Komórki Zgodności oraz zapewnienie jej odpowiedniej niezależności i zasobów.
4. Zarząd Banku podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku z

Komórka Zgodności, oraz dostępu pracowników komórki do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

5. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku jest odpowiedzialny za adekwatność i skuteczność *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych*.
7. Zarząd Banku ustala wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka Zarządu Banku, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie procedury anonimowego zgłaszania naruszeń.
8. Zarząd Banku informuje nie rzadziej niż raz do roku Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełniania zadań w zakresie:
 - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej, w tym zapewniania zgodności,
 - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - 3) zapewniania niezależności komórce zgodności,
 - 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników Komórki Zgodności.

Zadania Komórki Zgodności

W Banku funkcjonuje Komórka Zgodności, będąca częścią drugiej linii obrony, ma ona charakter niezależny, funkcjonuje z odpowiednim uwzględnieniem zasady unikania konfliktu interesów, w tym niezależnie od działań pierwszej linii obrony.

Cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną Komórki Zgodności w Banku określa „*Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności*” opracowany zatwierdzany przez Zarząd Banku oraz akceptowany Radę Nadzorczą Banku.

Komórka Zgodności wykonuje czynności na podstawie *Regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności*, *Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności* oraz innych regulacji wewnętrznych dotyczących obszarów związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

Podstawowe zadania Komórki zgodności:

- 1) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych określających: cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki, a także pisemne procedury, metodyki oraz dokumentowanie działań,
- 2) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) dbałość o właściwe powiązanie zarządzania ryzykiem braku zgodności ze strategią Banku, w tym poprzez dokonywanie przeglądów zarządczych regulacji dotyczących działania Komórki Zgodności oraz w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 4) koordynowanie działań innych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,

- 5) koordynowanie procesu informowania o zmianach w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych,
- 6) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez:
 - analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych,
 - analiza nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty banku, analiza modyfikacji tych produktów i usług oraz analiza procesów sprzedażowych tych produktów i usług, pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (np. analiza pod kątem zgodności z ustawą o kredycie konsumenckim, wymogami bancassurance, wymogami, przeciwdziałania tzw. missellingowi, itp),
 - przeprowadzanie w stosownych przypadkach wewnętrznych postępowań wyjaśniających;
- 7) ocenę ryzyka braku zgodności poprzez pomiar lub szacowanie,
- 8) kontrolę ryzyka braku zgodności, rozumianą jako oddziaływanie na jego poziom, poprzez działania podejmowane przez Komórkę, w zakresie:
 - stosowania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - określania przez Komórkę rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności stosowanych w Banku,
 - wskazywanie komórek organizacyjnych (w tym zwłaszcza działające w ramach pierwszej linii obrony) odpowiedzialne za zaprojektowanie, wdrożenie i stosowanie poszczególnych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności w procesach, w których uczestniczą;
- 9) monitorowanie poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontrolnych, o których mowa pkt. 6, w szczególności poprzez wykorzystanie wyników oceny ryzyka braku zgodności oraz przeprowadzanie testów zgodności,
- 10) okresowe raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu audytu,
- 11) doradzanie Zarządowi i komórkom organizacyjnym w zakresie zgodności, bez naruszenia zasady unikania konfliktu interesów,
- 12) współpraca z komórkami wewnętrznymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym z: *Zespołem Zarządzania Ryzykami i Analiz, Administratorem Bezpieczeństwa Informacji,*
- 13) przyjmowanie zgłoszeń naruszenia prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych i zapewniania ochrony danych osób dokonujących zgłoszeń, jak również osób, którym zarzuca się dokonanie naruszenia,
- 14) dokonywanie przeglądu wdrożenia polityki wynagrodzeń dokonywanemu nie rzadziej niż raz w roku. Raport z przeglądu przedstawiany jest Radzie Nadzorczej.

Zadania komórek organizacyjnych drugiej linii

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do drugiej linii obrony, są odpowiedzialne m.in. za:

- 1) przygotowanie projektów regulacji wewnętrznych, zgodnie z zapisami Instrukcji Zasady techniki legislacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, Instrukcji opracowywania, opiniowania i wydawania wewnętrznych aktów prawnych w Banku Spółdzielczym w

Żmigrodzie, w tym w zgodności z przepisami prawa powszechnego, a także standardami rynkowymi w merytorycznych obszarach ich działania,

- 2) identyfikację ryzyka braku zgodności poprzez analizę zapisów w opracowywanych przez daną komórkę regulacjach, ze szczególnym uwzględnieniem w umowach z klientami – konsumentami klauzul niedozwolonych (pojawienie się w rejestrze klauzul niedozwolonych nowej klauzuli wymaga przeprowadzenia – we współpracy z *Radcą Prawnym* – analizy jej występowania w umowach z klientami – konsumentami, ustalenia przedmiotowej analizy winny mieć formę pisemną) oraz zgłaszanie propozycji zmian w regulacjach wewnętrznych w aspekcie klauzul niedozwolonych,

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone odpowiednio do drugiej linii obrony, są też odpowiedzialne są m.in. za współpracę z Komórką zgodności w zakresie:

- 1) identyfikacji i przekazywania informacji o występujących incydentach zgodności,
- 2) ewidencji w systemie zdarzeń operacyjnych dotyczących ryzyka braku zgodności,
- 3) dokonywania przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych Banku i przekazywanie ich wyników do Komórki Zgodności w razie stwierdzenia niezgodności tych regulacji z przepisami lub innymi regulacjami Banku.

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do drugiej linii obrony odpowiedzialne są za stosowanie i monitorowanie mechanizmów kontrolnych drugiej linii obrony - w ramach funkcji kontroli realizowanej zgodnie z Regulaminem kontroli wewnętrznej, a także innymi regulacjami wewnętrznymi Banku, np. dotyczącymi realizacji nadzoru nad procesami, dokonywania przeglądów zarządczych, itp.

Zadania jednostek i komórek organizacyjnych Banku - pierwszej linii

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do pierwszej linii obrony (np. Wydział produktów bankowych) są odpowiedzialne m.in. za:

- 1) przygotowanie projektów regulacji wewnętrznych, zgodnie z zapisami Instrukcji Zasady techniki legislacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, Instrukcji opracowywania, opiniowania i wydawania wewnętrznych aktów prawnych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, w tym w zgodności z przepisami prawa powszechnego, a także standardami rynkowymi w merytorycznych obszarach ich działania,
- 2) identyfikację ryzyka braku zgodności poprzez analizę zapisów w opracowywanych przez daną komórkę regulacjach, ze szczególnym uwzględnieniem w umowach z klientami – konsumentami klauzul niedozwolonych (pojawienie się w rejestrze klauzul niedozwolonych nowej klauzuli wymaga przeprowadzenia – we współpracy z *Radcą Prawnym* – analizy jej występowania w umowach z klientami – konsumentami, ustalenia przedmiotowej analizy winny mieć formę pisemną) oraz zgłaszanie propozycji zmian w regulacjach wewnętrznych w aspekcie klauzul niedozwolonych,

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do pierwszej, są też odpowiedzialne są m.in. za współpracę z Komórką zgodności w zakresie:

- 1) identyfikacji i przekazywania informacji o występujących incydentach zgodności,
- 2) ewidencji w systemie zdarzeń operacyjnych dotyczących ryzyka braku zgodności,
- 3) dokonywania przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych Banku i przekazywanie ich wyników do Komórki Zgodności w razie stwierdzenia niezgodności tych regulacji z przepisami lub innymi regulacjami Banku.

Jednostki organizacyjne Banku pierwszej linii - wykonują zadania związane z bieżącym zapewnianiem zgodności, w tym zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w toku swoich operacji, obejmuje to:

- 1) odpowiednie stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 2) zgłoszenia naruszeń przepisów zgodnie z *Procedurą anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym*,
- 3) realizację niezależnego monitorowania poziomego przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności - zgodnie z Regulaminem kontroli wewnętrznej, a także innymi regulacjami wewnętrznymi Banku.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

- 1) Identyfikację ryzyka – poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych - na podstawie uzyskiwania informacji wewnętrznych i zewnętrznych o wymaganiach w zakresie zgodności, np.
 - baz danych o zmianach aktów prawnych,
 - alertów prawnych z Banku Zrzeszającego oraz SSOZ BPS
 - ewidencji regulacji wewnętrznych Banku,
 - zgłoszonych informacji dotyczących naruszania przepisów i przyjętych norm,
- 2) ocenę ryzyka – poprzez jego pomiar lub szacowanie,
- 3) kontrolę ryzyka – poprzez projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności
- 5) raportowanie - na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu audytu.

Środowisko zarządzania ryzykiem braku zgodności zapewniane w Banku obejmuje:

- 1) tworzenie kultury organizacyjnej, zorientowanej na właściwe postępowanie z ryzykiem, w tym: ustalenie zasad w postaci niniejszej Polityki i innych regulacji wewnętrznych, wykonywanie zadań kierownictwa obejmujących promowanie dobrych postaw, nadzór nad podwładnymi i ryzykiem ich działań,
- 2) właściwą strukturę organizacyjną i podział zadań,
- 3) zapewnienie odpowiednich zasobów
- 4) przeznaczenie odpowiednich zasobów, w tym wyodrębnienie i zapewnienie zasobów dla działania Komórki Zgodności,
- 5) zapewnienie odpowiednich zasobów informatycznych, w tym baz danych dotyczących zmian prawnych,
- 6) szkolenia.

Dokonywane jest monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności w celu:

- 1) ustalenia zmiany wielkości i profilu ryzyka na skutek zastosowania środków kontroli ryzyka braku zgodności (ryzyka rezydualnego, ryzyka resztkowego), w stosunku do ustalonego na podstawie pierwotnej identyfikacji i oceny poziomu ryzyka (ryzyka inherentnego),

- 2) kontroli i oceny wcześniejszych etapów procesu zarządzania ryzykiem, tzn. identyfikowania, pomiaru lub szacowania i planowania oraz wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka – celem oceny adekwatności i skuteczności procesu.

Profil ryzyka braku zgodności rozumiany jest jako określenie głównych obszarów i skali narażenia Banku na negatywne zdarzenia z zakresu ryzyka braku zgodności oraz wskazanie najpoważniejszych potencjalnych zdarzeń które mogą powodować lub powodują negatywne dla Banku konsekwencje tj. koszty finansowe i niefinansowe. Profil ryzyka braku zgodności, określa skalę i strukturę ekspozycji na ryzyko braku zgodności.

Zarząd Banku ustala akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności, który jest zatwierdzany przez Radę Nadzorczą.

Akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności należy rozumieć jako całkowite ryzyko, na które Bank jest gotowy i które jest skłonny podjąć a priori (co niekiedy nazywane jest apetytem na ryzyko braku zgodności).

Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka braku zgodności podlega kwartalnemu monitorowaniu oraz raportowaniu tego zagadnienia Radzie Nadzorczej, Zarządowi.

Do oceny profilu ryzyka braku zgodności Bank wykorzystuje:

- 1) informacje na temat zdarzeń ryzyka braku zgodności, w tym poziom kosztów finansowych oraz potencjalnych kosztów finansowych dla poszczególnych grup kosztów,
- 2) poziom limitów wewnętrznych i stopień ich wykorzystania,
- 3) poziom akceptowalnego przez Radę Nadzorczą Banku poziomu ryzyka braku zgodności i stopień jego wykorzystania,
- 4) podział działalności na obszary istotne pod względem ryzyka braku zgodności oraz największej wrażliwości na ryzyko,
- 5) analizy wskaźników ryzyka braku zgodności.

Komórka Zgodności dokonuje w cyklach rocznych w terminie do końca lutego danego roku weryfikacji profilu ryzyka braku zgodności oraz akceptowalnego poziomu ryzyka braku zgodności.

Raportowanie ryzyka braku zgodności

Komórka zgodności przedkłada raporty kwartalne Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także Komitetowi audytu zgodnie z zasadami zawartymi w Regulaminie funkcjonowania Komórki ds. zapewnienia zgodności w Banku Spółdzielczym.

Raporty Komórki obejmują:

- 1) wyniki identyfikacji ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących istotne zmiany w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych
- 2) wyniki oceny ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących zestawienie ocen ryzyka braku zgodności wskazujących na wysoki poziom ryzyka braku zgodności,
- 3) wyniki kontroli ryzyka braku zgodności (sterowania ryzykiem), w tym obejmujące zestawienie najważniejszych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,

- 4) wyniki monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, w tym obejmujące zestawienie statusów wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, przypadków korekty oceny ryzyka braku zgodności oraz wyników testowania pionowego (w tym w zakresie wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka).

W przypadku, gdy zidentyfikowana wielkość ryzyka braku zgodności jest wysoka lub krytyczna, niezbędne informacje w tym zakresie powinny być przekazywane przez komórkę do spraw zgodności niezwłocznie do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz co najmniej raz do roku, przekazywane do SSOZ BPS.

Raportowanie Zarządu Banku do Rady Nadzorczej Banku

Rada Nadzorcza Banku otrzymuje nie rzadziej niż raz do roku raport Zarządu Banku dotyczący efektywności (adekwatności i skuteczności) zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Raportowanie wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających

Szczególnym rodzajem są raporty Komórki zgodności sporządzane doraźnie dotyczące wewnętrznych postępowań wyjaśniających, składane Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku na skutek przeprowadzonego w Banku postępowania.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej - oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów;

Bank stara się ograniczać ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

1. dokładne identyfikowanie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
2. okresową ocenę dźwigni finansowej, w tym:
 - o analiza przeszłych wielkości dźwigni finansowej,
 - o analiza bieżącej wielkości dźwigni finansowej,
 - o analiza zmian dźwigni finansowej biorąc pod uwagę zmiany wynikające z zatwierdzonego planu finansowego,
3. bieżące monitorowanie wielkości dźwigni finansowej biorąc pod uwagę stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej:

- Politykę zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej;
- Instrukcję zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach.

- a. Poziom I – wszyscy pracownicy;
- b. Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- c. Poziom III - Zarząd Banku.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka, w tym ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej;
- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wprowadzając w razie potrzeby, niezbędne korekty i udoskonalenia;
- Zespół zarządzania ryzykami i analiz – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom banku.

Bank minimalizuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez podejmowanie działań o charakterze:

organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej,
- 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, a tym samym umożliwiał efektywne podejmowanie decyzji,

proceduralnym:

- 1) poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych – opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, w tym w szczególności:
- 2) instrukcji zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej – określającej szczegółowe zasady wyznaczania dźwigni finansowej oraz zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, które będą podlegały okresowej weryfikacji,
- 3) poprzez zapewnienie prawidłowego pomiaru wskaźnika dźwigni finansowej oraz monitorowanie zmian wielkości tego wskaźnika,

kontrolnym:

- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Zasady kontroli ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej:

- 1) ustalenie, czy przyjęte zasady wyznaczania wskaźnika dźwigni finansowej są wprowadzane w życie i prawidłowo wyznaczane są pozycje wchodzące w skład wskaźnika,
- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,

3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie ustalonej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- d) Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- e) Poziom II – Komórka Zgodności/Kontrola BPS
- f) Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.

Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych wykonywanych w ramach procesu audytu i kontroli wewnętrznej określony został w obowiązującym w Banku „Regulaminie kontroli wewnętrznej”, Umowie SOZ BPS oraz obowiązującymi w Banku zasadami, limitami i procedurami dotyczącymi prowadzonej przez Bank działalności, mającymi charakter kontrolny i funkcjonalny w ramach systemu operacyjnego Banku.

Bank powierza zadania związane z kontrolą ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, Bankowi Zrzeszającemu w ramach zawartej umowy.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie ograniczania ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej do poziomu akceptowanego,
- 2) usprawnianie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej,
- 3) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują to ryzyko,
- 4) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

VII. Fundusze własne

Fundusze własne Banku wyliczane są zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia CRR. Fundusze własne Banku składają się z kapitału Tier I oraz kapitału Tier II.

Kapitał Tier I Banku składa się tylko z kapitału podstawowego Tier I, bowiem Bank nie posiada pozycji kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I.

Bank zobligowany był do zaliczania do rachunku kapitału podstawowego Tier I wyłącznie kwotę funduszu udziałowego opłaconą przed dniem 31.12.2011 r.

	wartość zaliczana do funduszy własnych na dzień 31.12.2018
Fundusz udziałowy	202 100,00
Kapitał zapasowy - fundusz zasobowy	9 677 113,36
Fundusz z aktualizacji wart. nieruch.-bud.	22 755,99
Fundusz z akt. wyceny oblig. skarbowych	7 882,41
Pozycje dodatkowe funduszy uzupełniających - Zobowiązania podporządkowane	0,00
	9 909 851,76

Wartości niematerialne i prawne - umorzenia w czasie	69 839,40
Fundusz z akt. wyceny oblig. skarbowych	9 587,80

Tier 1 9 830 424,56

Tier2 0,00

Fundusze własne banku 9 830 424,56

Główną pozycję funduszy własnych oraz podstawę działania Banku stanowi kapitał zapasowy, powiększany co roku o wartość zysku netto.

Bank utrzymuje fundusze własne dostosowane do charakteru, złożoności i rozmiarów prowadzonej działalności, a także poziomu ryzyka, na które jest i może być Bank narażony.

Bank spełnił wymogi w zakresie funduszy własnych określone w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia CRR oraz Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

VIII. Wymogi kapitałowe

W Banku funkcjonuje sformalizowany wewnętrzny proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego — proces ICAAP, który został uregulowany w Instrukcji wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą i przyjętej przez Zarząd Banku.

Stosowana przez Bank metoda oceny adekwatności kapitałowej oparta jest o sprecyzowany szczegółowo w Rozporządzeniu CRR, kapitał regulacyjny, który stanowi punkt wyjścia do oszacowania wielkości dodatkowego kapitału na ryzyka, które nie są pokryte lub są pokryte nie

w pełni przez kapitał regulacyjny. Rezultatem stosowanej metody oceny adekwatności kapitałowej jest ustalenie kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny Banku (sumaryczny kapitał wewnętrzny) to oszacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Banku uwzględniająca zmiany otoczenia gospodarczego oraz przewidywany poziom ryzyka.

Ustalenie kapitału wewnętrznego Banku przebiega w następujących etapach:

- wyliczenie kapitału regulacyjnego na pokrycie ryzyk,
- oszacowanie, czy kapitał regulacyjny jest w pełni adekwatny do rodzajów ryzyka uznanych za istotne,
- pomiar kapitału wewnętrznego dla istotnych rodzajów ryzyka nie pokrytych lub nie w pełni pokrytych kapitałem regulacyjnym,
- ocena istotności pozostałych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku,
- pomiar kapitału wewnętrznego dla pozostałych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku.

Kapitał wewnętrzny dla ryzyk wyliczany jest na podstawie wewnętrznych zasad (metod) uwzględniających skalę i specyfikę działania Banku w kontekście danego ryzyka (zasada proporcjonalności).

Podstawą dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są metody wyznaczania regulacyjnego wymogu kapitałowego (8%), sprecyzowanych w Rozporządzeniu UE (...).

Szczegółowy sposób wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego opisany został w obowiązującej w Banku „Instrukcji wyznaczania minimalnych wymogów kapitałowych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Bank dokonując szacowania kapitału wewnętrznego ustala, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka ujęte w procesie oceny adekwatności kapitałowej:

- 1) ryzyko kredytowe – przy zastosowaniu metody standardowej do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych,
- 2) ryzyko operacyjne – przy zastosowaniu metody podstawowego wskaźnika do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych.

Ryzyko kredytowe

Badaniu podlega dywersyfikacja ryzyka kredytowego mierzona jako odpowiednie rozproszenie posiadanych aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem.

Bank uznaje za akceptowany udział aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej na poziomie do 70% sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe.

Bank uznaje, że minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe jest wystarczający, o ile nie zostaje przekroczony wskaźnik i nie wyznacza dodatkowego wymogu z tego tytułu.

W przypadku przekroczenia wskaźnika, Bank wylicza dodatkowy wymóg kapitałowy z tego tytułu według poniższych zasad:

- 1) Bank wyodrębnia aktywa i zobowiązania pozabilansowe według wartości bilansowej, z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej,

- 2) ustalana jest nadwyżka aktywów i zobowiązań pozabilansowych z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej, ponad 70% sumy aktywów według wartości bilansowej i udzielonych zobowiązań pozabilansowych (w ujęciu netto),
- 3) wyliczona zostaje średnia ważona waga ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej - średnia ważona jest wartością bilansową (wartością netto) ekspozycji.

W celu wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik - w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom 70% udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

Ryzyko rynkowe

Ze względu na skalę prowadzonej działalności handlowej, ryzyko rynkowe w warunkach Banku, ograniczone jest do ryzyka walutowego.

Bank nie prowadzi działalności walutowej i nie wyznacza wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Ryzyko operacyjne

Badaniu i ocenie podlegają straty operacyjne poniesione przez Bank na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.

Bank wylicza różnicę pomiędzy 2-krotnością poniesionych strat operacyjnych, a wyliczonym minimalnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Jeżeli różnica, jest wartością ujemną, to Bank uznaje minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne za wystarczający.

Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę przemnożoną przez wagę 8%.

Ryzyko koncentracji zaangażowań

Bank uznaje, że ryzyko wynikające z koncentracji zaangażowań w procesie obliczania kapitału regulacyjnego potencjalnie nie jest w pełni zidentyfikowane i w konsekwencji może nie w pełni być pokryte minimalnym wymogiem kapitałowym.

1. Bank bada poziom ryzyk wynikających z koncentracji zaangażowań odnoszących się do:
 - a) koncentracji dużych zaangażowań,
 - b) koncentracji w sektor gospodarki,
 - c) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,
 - d) koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy,
 - e) koncentracji geograficznej.

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań

Przy badaniu koncentracji dużych zaangażowań Bank wyłącza wszystkie zaangażowania określone w Rozporządzeniu 575/2013.

Bank do „dużych” zaangażowań zalicza zaangażowania Banku równe lub przekraczające 10% posiadanych na datę analizy funduszy własnych Banku.

Limit wewnętrzny sumy „dużych” zaangażowań, Bank ustanawia na poziomie **200%** funduszy własnych Banku.

Z wyliczeń wyłącza się zaangażowania kapitałowe Banku, w kwocie równej wymogowi kapitałowemu z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej, pod warunkiem, że wymóg ten uwzględniony został już w całkowitym regulacyjnym wymogu kapitałowemu.

Jeżeli suma wszystkich „dużych” zaangażowań przekracza ustalony limit, i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka z tytułu dużych zaangażowań stanowi wartość obliczona według poniższej procedury:

- 1) wyznaczona zostaje różnica pomiędzy sumą wartości dużych zaangażowań a wyznaczonym limitem,
- 2) kwota zostaje przemnożona przez wartość równą średniej ważonej z wag ryzyka dla wszystkich „dużych” zaangażowań występujących w Banku,
- 3) otrzymana wartość przemnożona jest przez wagę 8% stanowi wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka z tytułu „dużych” zaangażowań.

Ryzyko koncentracji w sektor gospodarki

Podstawą zakwalifikowania ekspozycji kredytowej, do danej branży wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej osób fizycznych, jest rodzaj przeważającej działalności kredytobiorcy, wymieniony w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

Na potrzeby procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) dla zaangażowania:

- 1) w sektor „rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” - na poziomie **300%** funduszy własnych,
- 2) w pozostałe sektory w ujęciu indywidualnym - na poziomie **200%** funduszy własnych.

Bank wyznacza stopień koncentracji zaangażowań wobec poszczególnych sektorów poprzez wyliczenie dla każdego sektora różnicy pomiędzy kwotą zaangażowania a wartością graniczną (limitem).

Jeżeli dla co najmniej jednego sektora wystąpi przekroczenie wartości granicznej i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka według poniższej procedury:

- 1) kwota przekroczenia wartości granicznej, przemnożona jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań kredytowych występujących w Banku,
- 2) zsumowane wyniki otrzymane dla każdego sektora przemnożone są przez wagę 8% stanowią wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji sektorowej.

Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia

Miarą koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia jest odniesienie zaangażowań w obliżu kredytowym zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia do funduszy własnych Banku.

Jako formę przyjętych zabezpieczeń Bank uznaje następujące rodzaje zabezpieczeń:

1. weksel własny in blanco,
2. gwarancja i poręczenie (według prawa cywilnego i wekslowego),
3. zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej,

4. zastaw rejestrowy na papierach wartościowych,
5. przewłaszczenie rzeczy ruchomych,
6. blokada środków pieniężnych,
7. wpłata określonej kwoty w złotych lub w walucie wymiennej na rachunek banku spełniającej warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe (kaucja),
8. cesja wierzytelności,
9. hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
10. hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej,
11. ubezpieczenie kredytu,
12. inne zabezpieczenia,
13. ekspozycje niezabezpieczone,
14. pozostałe formy zabezpieczeń.

Kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej (w kwocie wartości netto).

Jeżeli ekspozycja kredytowa zabezpieczona jest kilkoma rodzajami zabezpieczeń, to Bank wybiera jedną z poniższych metod:

- 1) przyjmuje wartość jednego zabezpieczenia, które uznaje za najbardziej wiarygodne; jeżeli wartość tego zabezpieczenia nie pokrywa wartości ekspozycji kredytowej, przyjmuje kolejne zabezpieczenia;
- 2) dla każdego rodzaju zabezpieczenia może określić proporcjonalną kwotę kredytu, jaką zabezpiecza, poprzez przemnożenie udziału wartości pojedynczego zabezpieczenia w całkowitej wartości zabezpieczeń i aktualnej kwoty ekspozycji kredytowej.

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) koncentracji:

- a. w zabezpieczenie „hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej” – na poziomie max **350%** funduszy własnych,
- b. w pozostałe zabezpieczenia w ujęciu indywidualnym - na poziomie max **250%** funduszy własnych.

Bank wyznacza stopień koncentracji zabezpieczeń poprzez wyliczenie odrębnie dla każdego rodzaju zabezpieczenia różnicy pomiędzy kwotą zabezpieczeń ekspozycji kredytowych a wartością graniczną (limitem).

Jeżeli dla co najmniej jednej formy zabezpieczenia (z wyłączeniem kaucji) wystąpi przekroczenie wartości granicznej (limitu), i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka według poniższej procedury:

1. kwota przekroczenia wartości granicznej, przemnażana jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań występujących w Banku;
2. zsumowane wyniki otrzymane dla każdej formy zabezpieczenia przemnożone są przez wagę 8% stanowią wewnętrznego wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji przyjętych form zabezpieczeń.

Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy

Za jednorodny instrument finansowy w zakresie oceny koncentracji aktywów Bank uznaje:

1. kredyty obrotowe,
2. kredyty w rachunku bieżącym,
3. limit w ROR,

4. kredyty w rachunku karty kredytowej,
5. kredyty na zakup papierów wartościowych,
6. kredyty inwestycyjne o terminie zapadalności do 10 lat,
7. kredyty inwestycyjne o terminie zapadalności powyżej 10 lat,
8. kredyty na cele konsumpcyjne,
9. kredyty na zakupy ratalne,
10. pozostałe kredyty konsumpcyjne,
11. kredyty na nieruchomości mieszkaniowe,
12. kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe,
13. instrumenty dłużne klasyfikowane do portfela „kredyty i inne należności”,
14. dłużne papiery wartościowe,
15. zaangażowanie kapitałowe,
16. inne należności,
17. udzielone zobowiązania pozabilansowe (otwarte linie kredytowe).

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) dla zaangażowania:

1. w instrument finansowy „kredyty obrotowe” - na poziomie **250%** funduszy własnych,
2. w pozostałe instrumenty finansowe - na poziomie **200%** funduszy własnych.

W przypadku, gdy koncentracja zaangażowań w choćby jeden instrument finansowy osiągnie poziom powyżej, i Bank uzna to ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy wyznaczany jest według poniższych zasad:

- 1) kwota przekroczenia wartości granicznej, przemnażana jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań występujących w Banku,
- 2) zsumowane wyniki otrzymane dla każdego instrumentu finansowego przemnożone są przez wagę 8%, stanowią wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument.

Ryzyko koncentracji geograficznej

Ze względu na ograniczenia prawne, czyli Statut banku, Ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych i ich zrzeszaniu, które ograniczają teren działania banku, Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie uznaje ryzyko geograficzne za nieistotne i nie dokonuje pomiaru kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji geograficznej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Ze względu na to, że skala działalności handlowej Banku nie jest znacząca w rozumieniu Rozporządzenia UE w sprawie wyznaczania adekwatności kapitałowej, ryzyko stopy procentowej Bank wyznacza dla portfela handlowego i bankowego łącznie - wspólna metodologia jak dla portfela bankowego.

Bank dokonuje badania wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną banku na bazie skorygowanej luki przeszacowania przy uwzględnieniu następujących założeń i modyfikacji:

- 1) aktywa i pasywa prezentowane w luce przeszacowania uwzględniają przypisane poszczególnym produktom mnożniki wpływające na nierównomierną zmianę stóp procentowych,
- 2) dla aktywów i pasywów zakwalifikowanych do danego przedziału czasowego zostają przypisane przepływy kapitałowe począwszy od pierwszego przedziału czasowego do tego przedziału, proporcjonalnie do czasu trwania poszczególnych przedziałów,
- 3) dla przepływów kapitałowych przypisane są w poszczególnych przedziałach czasowych przepływy odsetkowe uwzględniające oprocentowanie poszczególnych produktów, obowiązujące na dzień badania.

Komórka monitorująca ustala na dzień badania krzywą dochodowości WIBOR. Na bazie skorygowanej luki przeszacowania komórka monitorująca wyznacza wartość zdyskontowanych luk. Komórka monitorująca dla poszczególnych przedziałów przeszacowania wyznacza zmianę wartości ekonomicznej kapitału.

Całkowita zmiana wartości ekonomicznej kapitału wynikająca ze zmiany stóp procentowych o 200 punktów bazowych stanowi sumę zmian wartości ekonomicznej kapitału obliczonych dla poszczególnych przedziałów przeszacowania.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej wyznaczany jest jako iloczyn kwoty, przemnożonej przez wagę 8%.

Ryzyko płynności

Do oceny poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje uproszczoną metodę przepływów wyznaczając możliwe wpływy z tytułu kredytów i wypływy z tytułu depozytów w terminie do 30 dni.

Termin wyznacza się na podstawie luki płynności jako średnioważone terminy deponowania i kredytowania przyjmując do wyznaczenia średnioważonych terminów środki przedziałów czasowych z luki płynności.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności Bank wyznacza tylko w sytuacji, gdy posiadane przez Bank aktywa płynne są niższe niż różnica pomiędzy wypływami i wpływami.

Wyznaczenie wewnętrznego wymogu kapitałowego:

- a) podstawą wyznaczenia wymogu kapitałowego jest wartość wyznaczona z różnicy między wypływami i wpływami, a dostępnymi aktywami płynnymi,
- b) wartość przemnażana jest przez oprocentowanie po jakim Bank może pożyczyć środki.

Ryzyko biznesowe

Przy badaniu istotności ryzyka biznesowego, Bank przeprowadza ocenę skali zmiany wyniku finansowego w okresie 12 miesięcy w następstwie zmian w otoczeniu Banku.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko biznesowe wyznaczany jest zgodnie z poniższym scenariuszem:

- 1) spadek obliża kredytowego o 10% (spadek może być spowodowany nietrafioną ofertą kredytową lub zbyt wysoką ceną kredytu) – wpływ na wynik finansowy wyliczany wg średniego oprocentowania kredytów,
- 2) ulokowanie środków, które nie zostały przeznaczone na kredyty, na lokatach rynku międzybankowego – wpływ na wynik finansowy wyliczany wg średniego oprocentowania lokat międzybankowych,
- 3) stały wzrost depozytów na poziomie wynikającym z analizy historycznej – wpływ na wynik finansowy wyliczany wg średniego oprocentowania depozytów,
- 4) ocena spadku wyniku finansowego zakładające wszystkie trzy poprzednie punkty.

Jeżeli skala zmiany wyniku finansowego jest większa niż **10%** planowanego wyniku finansowego za rok, w którym przeprowadzana jest analiza i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko biznesowe.

Ryzyko kapitałowe

Bank w ocenie istotności ryzyka kapitałowego dokonuje analizy wielkości dostępnego kapitału na pokrycie wszystkich istotnych ryzyk występujących w banku.

Wielkość dostępnego kapitału wyznaczana jest zgodnie z Rozporządzeniem UE bez uwzględniania funduszu udziałowego oraz funduszu z aktualizacji wyceny w części dotyczącej wyceny środków trwałych.

Tak wyznaczony dostępny kapitał dzieli się przez sumę minimalnych i dodatkowych wymogów kapitałowych.

Jeżeli wielkość wskaźnika spadnie poniżej 1 to Bank powinien ocenić możliwości pozyskania dodatkowego kapitału lub obniżenia poziomu ryzyka występującego w Banku.

Analizę dotyczącą możliwości pozyskania dodatkowego kapitału i obniżenia występującego w Banku ryzyka należy przedstawić na najbliższym posiedzeniu Zarządu Banku.

Ryzyko utraty reputacji

Przy badaniu istotności ryzyka utraty reputacji Bank przeprowadza analizę zdarzeń przeszłych z okresu 12 miesięcy poprzedzających datę analizy, związanych z Bankiem oraz sektorem bankowym, poprzez udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

- 1) czy występowały przypadki negatywnej kampanii medialnej (prasa, radio, telewizja, internet)?
- 2) czy w Banku występował istotny wzrost skarg i zażaleń klientów na jakość świadczonych usług?
- 3) czy działalność innego banku (szczególnie spółdzielczego) mogła wpłynąć negatywnie na postrzeganie Banku na lokalnym rynku usług bankowych?
- 4) czy w Banku wystąpiły zdarzenia, mogące wpłynąć na negatywne postrzeganie jego wizerunku przez klientów?
- 5) czy w skali całego systemu bankowego obserwowany jest spadek zaufania do banków wyrażający się głównie w postaci spadku bazy depozytowej?

Jeżeli na którekolwiek z powyższych pytań Bank udzielił odpowiedzi pozytywnej („TAK”), należy zbadać skalę odpływu środków depozytowych w analizowanym okresie, w którym, w ocenie Banku, wystąpiły negatywne zjawiska.

Bank oblicza wysokość wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka utraty reputacji:

- 1) w przypadku zdarzeń zaistniałych w przeszłości, jeżeli odpływ depozytów przewyższał 10% bazy depozytowej (sumy depozytów a`vista i terminowych wszystkich klientów);
- 2) w przypadku istotnych zdarzeń bieżących, których negatywne skutki jeszcze nie zostały ustalone.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka utraty reputacji Bank oblicza:

- 1) w przypadku zdarzeń zaistniałych w przeszłości, jako różnicę pomiędzy wysokością odpływu bazy depozytowej a wartością stanowiącą 10% bazy depozytowej, przemnożoną przez wagę 8%.
- 2) w przypadku istotnych zdarzeń bieżących jako wartość 2% funduszy własnych, do chwili ustalenia rzeczywistych skutków tych zdarzeń.

Ryzyko transferowe

Przy badaniu istotności ryzyka transferowego Bank ocenia skalę transferów zagranicznych przeprowadzanych w Banku (transferów własnych i klientowskich).

Z analizy skali transferów zagranicznych wyłącza się przelewy zagraniczne zrealizowane (otrzymane jak i wysłane) z (do) państw członkowskich Unii Europejskiej.

Uznaje się, iż skala działalności dewizowej w zakresie transferów zagranicznych Banku jest znikoma, gdy suma przelewów zagranicznych (otrzymanych i wysłanych) w miesiącu na datę analizy była niższa lub równa 10% sumy wszystkich przelewów dokonanych w Banku w ujęciu kwotowym.

Ryzyko rezydualne

Bank uznaje istotność ryzyka rezydualnego na podstawie zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Do wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka rezydualnego bierze się tylko ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotekami mieszkalnymi i komercyjnymi.

Bank tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka rezydualnego w następujący sposób:

- a) wyznacza wartość aktywów ważonych ryzykiem dla kredytów zabezpieczonych hipoteką mieszkalną (waga ryzyka 35%),
- b) wyznacza wartość aktywów ważonych ryzykiem dla kredytów zabezpieczonych hipoteką komercyjną (waga ryzyka 75%),
- c) następnie należy podwyższyć wagę ryzyka do 100% dla 20% ekspozycji zabezpieczonych hipoteką komercyjną i 20% ekspozycji zabezpieczonych hipoteką mieszkalną,
- d) wewnętrzny wymóg kapitałowy to różnica wyznaczona zgodnie z poniższym wzorem przemnożona przez 8%:

$$WWk = (\text{wartość ppkt c} - (\text{wartość ppkt a} + \text{wartość ppkt b})) * 8\%$$

Sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy

Suma wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka stanowi łączną wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych.

Sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy nie może być niższy niż całkowity minimalny wymóg kapitałowy.

Zestawienie liczbowe kapitału wewnętrznego na dzień 31.12.2018 r. przedstawiono poniżej:

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (dodatkový wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (łączny wymóg kapitałowy)	Określenie istotności ryzyka
Ryzyko kredytowe	2 755 044,80	0,00	2 755 044,80	istotne
Ryzyko rynkowe	0,00	0,00	0,00	nieistotne
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli)	610 801,94	0,00	610 801,94	istotne
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	X	0,00	0,00	istotne
koncentracja "dużych" zaangażowań	X	0,00	0,00	istotne
koncentracji w sektor gospodarki	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji geograficznej	X	0,00	0,00	nieistotne
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	X	7 793,36	7 793,36	istotne
Ryzyko płynności	X	5 816,87	5 816,87	istotne
Ryzyko biznesowe	X	13 887,28	13 887,28	istotne
Pozostałe rodzaje ryzyka, z tego:	X	120 607,73	120 607,73	istotne
ryzyko utraty reputacji	X	0,00	0,00	nieistotne
ryzyko transferowe	X	0,00	0,00	nieistotne
ryzyko rezydualne	X	120 607,73	120 607,73	istotne
Wymóg kapitałowy RAZEM	3 365 846,74	148 105,24	3 513 951,98	
Fundusze własne (uznane łączne kapitały)		9 830 424,56		
Kapitał podstawowy Tier I		9 830 424,56		
Kapitał Tier I		9 830 424,56		
Łączny współczynnik wypłacalności [%]		23,37		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]		23,37		
Współczynnik kapitału Tier I [%]		23,37		
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]		22,38		
Współczynnik Fundusze własne / kapitał wewnętrzny		2,80		min. 1,00

Alokacja kapitału na poszczególne istotne rodzaje ryzyka ma na celu zapewnienie właściwego procesu zarządzania ryzykiem oraz wskazanie akceptowanego poziomu ryzyka wyrażonego w postaci limitów na poszczególne jego rodzaje. Wysokość tych limitów wyznacza akceptowalny apetyt na ryzyko zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku w Polityce kapitałowej Banku.

Kapitał regulacyjny

Przy wyliczaniu kapitału regulacyjnego Bank stosuje przepisy Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31.12.2018 r. w kalkulacji kapitału regulacyjnego Bank obliczał łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe,
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne.

Kapitał regulacyjny z tytułu RYZYKA KREDYTOWEGO został skalkulowany z wykorzystaniem metody standardowej (określonej w Części Trzeciej, Tytuł II, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR), z uwzględnieniem w obliczeniach współczynnika wparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), równego 0,7619, obniżającego narzuty kapitałowe z tytułu ekspozycji wobec MŚP.

Zestawienie ekspozycji kredytowych ważonych ryzykiem, z uwzględnieniem 8% kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, przedstawiono poniżej:

Dane w zł

Nazwa ekspozycji	Ekspozycje ważone ryzykiem	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 580 314	206 425
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	639	51
Ekspozycje wobec instytucji	3 937 678	315 014
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	3 675 565	294 045
Ekspozycje detaliczne	5 842 654	467 412
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	14 780 538	1 182 443
Ekspozycje kapitałowe	1 005 000	80 400
Inne ekspozycje	2 615 672	209 254
34 438 060	34 438 060	2 755 045

W zakresie RYZYKA OPERACYJNEGO Bank wylicza kapitał regulacyjny przy wykorzystaniu metody wskaźnika bazowego, określonej w art. 315-316 Rozporządzenia CRR.

Kwota wymogu obliczona na 2018 r. z tytułu tego ryzyka wynosiła 610 801,94 zł.

Zestawienie łącznego kapitału regulacyjnego przedstawiono poniżej:

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)
Ryzyko kredytowe	2 755 044,80
Ryzyko rynkowe	0,00
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli)	610 801,94
Wymóg kapitałowy RAZEM	3 365 846,74
Fundusze własne (uznane łączne kapitały)	9 830 424,56
Kapitał podstawowy Tier I	9 830 424,56
Kapitał Tier I	9 830 424,56
Łączny współczynnik wypłacalności [%]	23,37
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	23,37
Współczynnik kapitału Tier I [%]	23,37

IX. Wskaźnik dźwigni finansowej

Wskaźnik dźwigni finansowej, Bank oblicza zgodnie z postanowieniami art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, zmienionymi Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/62. Wskaźnik dźwigni obliczany jest jako miara kapitału Tier I Banku podzielona przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyrażona jest jako wartość procentowa.

Dane w zł

Wyszczególnienie	31.12.2018
Wielkość funduszy własnych (Tier I)	9 830 424,56
Aktywa	98 689 547,00
Pozycje pozabilansowe	551 048,00
Wskaźnik dźwigni	9,91%

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej - oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów;

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału instytucji podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej tej instytucji i wyraża się jako wartość procentową. Wskaźnik dźwigni wyznacza się na koniec każdego kwartału kalendarzowego.

Wartością ekspozycji składnika aktywów jest wartość księgowa tego składnika, która pozostaje po dokonaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości oraz innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów. Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego to korekty z tytułu rezerw celowych utworzonych na należności.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz raz na kwartał wyznacza wielkość wskaźnika dźwigni i porównuje wyliczoną wielkość z wielkościami wskaźnika dźwigni z poprzednich okresów.

Wskaźniki dźwigni zestawiane są również z wielkości współczynników wypłacalności.

Limit wskaźnika dźwigni Bank ustala na poziomie min. 5%.

Bank przynajmniej raz na kwartał przeprowadzi test warunków skrajnych przy założeniu niezmięnionej wielkości funduszy (licznik wskaźnika) należy wyznaczyć wielkość mianownika przy której bank osiągnie wielkość limitu.

Bank przynajmniej raz na kwartał przeprowadzi test warunków skrajnych przy założeniu niezmięnionej wielkości mianownika wskaźnika należy wyznaczyć wielkość strat, które musiałyby się zrealizować zmniejszając fundusze (licznik wskaźnika) aby osiągnąć wielkość limitu.

Bank przynajmniej raz w roku, po zatwierdzeniu planu finansowego, przeprowadzi test warunków skrajnych wykorzystując dane wynikające z zatwierzonego planu finansowego monitorując czy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej nie wzrośnie ponad poziom określony limitem.

Zasady kontroli ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej:

- ustalenie, czy przyjęte zasady wyznaczania wskaźnika dźwigni finansowej są wprowadzane w życie i prawidłowo wyznaczone są pozycje wchodzące w skład wskaźnika,
- ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- ocena decyzji podejmowanych na podstawie ustalonej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- g) Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- h) Poziom II – Komórka Zgodności/Kontrola BPS
- i) Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.

Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych wykonywanych w ramach procesu kontroli wewnętrznej określony został w obowiązującym w Banku „Regulaminie kontroli wewnętrznej”, Umowie SOZ BPS oraz obowiązującymi w Banku zasadami, limitami i procedurami dotyczącymi prowadzonej przez Bank działalności, mającymi charakter kontrolny i funkcjonalny w ramach systemu operacyjnego Banku.

Bank powierza zadania związane z kontrolą ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Bankowi Zrzeszającemu w ramach zawartej umowy.

X. - Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym

Bank nie prowadził działalności handlowej, czyli związanej z nabywaniem akcji i udziałów w celu osiągnięcia zysków związanych z obrotem tymi instrumentami.

Na dzień bilansowy Bank posiadał aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, tj. akcje i udział Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie (pełniącego dla Banku funkcję Banku Zrzeszającego) o łącznej wartości bilansowej 1 005 000 zł, na które składają się:

- Akcje BPS SA. Serii T – 225 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii I – 30 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii W – 135 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii J – 61 184,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii K – 318 816,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii AA – 50 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii L – 75 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii M – 25 000,00 zł,
- Udziały SSOZ – 5 000 zł,
- Akcje BPS SA. Serii O – 59 287,50 zł,
- Akcje BPS SA. Serii R – 20 712,50 zł,

XI. Aktywa wolne od obciążeń

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie, lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

W tabeli poniżej przedstawiono informację w zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych posiadanych przez Bank na dzień 31.12.2018 r.:

Dane w zł

Lp.	Kategorie ekspozycji	Aktywa wolne od obciążeń	Aktywa obciążone
1.	Rachunki bieżące i pomocnicze + odsetki	8 836 963,17	-
2.	Instrumenty udziałowe (akcje, udziały)	1 005 000,00	-
3.	Dłużne papiery wartościowe (obligacje, bony)	28 911 576,54	-
4.	Lokaty	12 129 781,67	-
5.	Kredyty netto	43 883 497,17	-
6.	Inne aktywa	4 094 210,68	-
Razem		98 861 029,23	-

XII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Bank nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XIII. Bufory kapitałowe

Bufor antycykliczny stanowi kwotę kapitału podstawowego Tier I, dodatkową w stosunku do kapitału podstawowego Tier I utrzymywanego na potrzeby spełniania wymogu w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia CRR, na poziomie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 tego rozporządzenia, pomnożonej przez średnią ważoną wskaźników bufora antycyklicznego obliczoną zgodnie z art. 21 ust. 4 (bufor antycykliczny specyficzny dla instytucji) Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Od dnia 1 stycznia 2016r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% (wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia).

XIV. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

XV. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

XVI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Bank nie stosuje metody IRB.

XVII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XVIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XIX. Polityka i praktyka w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie

W Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, do pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku zaliczani są członkowie Zarządu. W zakresie ustalania systemu wynagrodzeń powyższych osób w Banku funkcjonują procedury, opracowane między innymi w oparciu o Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń, a także inne przepisy oraz standardy rynkowe:

- 1) Polityka wynagrodzeń Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie,
- 2) Regulamin wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie,
- 3) Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie.

Polityka wynagrodzeń określa zasady ustalania, wypłaty i monitorowania wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku.

Wprowadzenie Polityki ma na celu wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku oraz wspieranie realizacji strategii działalności Banku i Strategii zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym oraz ograniczenie konfliktu interesów.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się: wynagrodzenia stałe (zasadnicze i dodatek funkcyjny) – obejmuje składniki wynagrodzeń i wynagrodzenia zmienne – obejmujące składniki wynagrodzeń inne niż stałe w tym premie uznaniowe.

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.

Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd.

Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100 %.

Zgodnie z określoną w Rozporządzeniu zasadą proporcjonalności spośród stanowisk istotnych wyodrębniono Menadżerów-Zarząd Banku, których zmienne składniki wynagrodzenia podlegają odroczeniu. Przy ocenie efektów pracy menadżerów bierze się pod uwagę rok bieżący i dwa lata poprzednie. Jako menadżerów traktuje się wyłącznie członków Zarządu związanych z Bankiem umową o pracę.

Wypłata menadżerom zmiennych składników wynagrodzenia uzależniona jest od pozytywnej oceny przez Radę Nadzorczą realizacji Strategii działania Banku, Strategii zarządzania ryzykiem, Polityk w zakresie zarządzania ryzykami przez Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie i Planu finansowego.

Wypłata menadżerom zmiennych składników wynagrodzenia nie podlega odroczeniu, każdorazowo jeżeli kwota podlegająca odroczeniu byłaby niższa niż 50% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku ogłaszanego przez GUS za miesiąc grudzień poprzedniego roku. Wynagrodzenie to, w całości jest przyznawane i wypłacane niezwłocznie po jego przyznaniu menadżerowi.

Przyznane menadżerowi zmienne składniki wynagrodzeń, wypłacane są w 60% w formie pieniężnej, niezwłocznie po ich przyznaniu, natomiast wypłata pozostałej części 40% odroczonego wynagrodzenia zostaje zdeponowana na „indywidualnym koncie” każdego menadżera.

W przypadku, gdy całkowita kwota brutto zmiennych składników wynagrodzenia menadżera w poprzednim roku obrotowym przekroczy 120-krotność minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej, bezpośrednio po przyznaniu wypłacane jest 40% zmiennych składników wynagrodzeń w formie pieniężnej, zaś odroczeniu podlega 60% przyznanego wynagrodzenia, które jest wypłacane w formie pieniężnej.

Uruchomienie części odroczonej nastąpi pod warunkiem uzyskania przez menadżera pozytywnej oceny efektów pracy za trzyletni okres.

Ocena efektów pracy każdego menadżera, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się corocznie po zakończeniu roku obrotowego i po uprawomocnieniu się uchwał Zebrania Przedstawicieli za poprzedni rok obrachunkowy.

Wypłata części odroczonej następuje corocznie jednorazowo w terminie do dwóch miesięcy od daty Zebrania Przedstawicieli Banku. Odroczona część wynagrodzenia nie staje się natychmiast wymagalna w związku z ustaniem stosunku pracy.

Warunkiem wypłaty odroczonej części zmiennych składników wynagrodzenia jest pozytywna ocena danego członka Zarządu, czyli gdy spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki oraz spełniony został co najmniej jeden warunek, spośród fakultatywnych warunków.

Warunki obligatoryjne dotyczące oceny efektów pracy to:

- 1) W ocenianym okresie w stosunku do członka Zarządu nie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze przez organy ścigania dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Banku;
- 2) Członek Zarządu uzyskał od Rady Nadzorczej pozytywną ocenę odpowiedniości oraz absolutorium na Zebraniu Przedstawicieli w każdym roku w ocenianym okresie trzyletnim;
- 3) W stosunku do Banku, w ocenianym okresie trzyletnim:
 - a) nie jest prowadzona likwidacja,
 - b) nie zostało wydane postanowienie o upadłości,
 - c) nie jest prowadzone postępowanie naprawcze,
 - d) współczynnik kapitałowy Banku wynosił co najmniej 13,25 % wg stanu na koniec okresu podlegającego ocenie,
 - e) wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR wynosił co najmniej 0,80 wg stanu na koniec okresu podlegającego ocenie (wskaźnik wyliczany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS).

Warunki fakultatywne dotyczące oceny efektów pracy to:

1. Wskaźnik jakości portfela kredytowego na koniec każdego z lat okresu nie przekroczył poziomu 9,90%. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 30 %.
2. W ocenianym okresie nie zostały nałożone na Bank decyzje administracyjne lub prawomocne wyroki sądowe, zobowiązujące Bank do zapłaty kwoty przekraczającej 1% funduszy własnych. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 30%;
3. W ocenianym okresie Bank osiągał wyniki finansowe netto na poziomie nie niższym niż 75% wyniku ustalonego w corocznym planie finansowym. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 30%.
4. Dynamika sumy bilansowej w układzie rok do roku na poziomie min 100%. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 10%.

Wyniki oceny efektów pracy członków Zarządu za dany okres przyjmowane są w formie decyzji Rady Nadzorczej.

Łączna wysokość wynagrodzeń wszystkich osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w roku 2018 przedstawia się następująco:

Dane w zł

Wyszczególnienie	Wartość
Liczba osób zajmujących stanowiska kierownicze	3
Wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy, w tym:	436.000,00
- stałe (płatne w gotówce)	412.000,00
- zmienne (płatne w gotówce)	14.400,00
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą, w tym:	9.600,00
- część przyznana	9.600,00
- część nieprzyznana	0
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami	0
Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym	0
Liczba osób otrzymujących płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym	0

XX. Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając: stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych, zasoby, którymi dysponuje Bank, ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych, ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.

Cele systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych oraz celów szczegółowych.

Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Cele szczegółowe systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia w ramach celów ogólnych, z uwzględnieniem następujących aspektów:

- 1) zakresu i stopnia złożoności działalności Banku
- 2) zakresu stosowania określonych przepisów prawa, standardów rynkowych oraz obowiązujących w banku regulacji wewnętrznych do których przestrzegania zobowiązany jest Bank,
- 3) konieczności osiągnięcia odpowiedniego stopnia realizacji planów operacyjnych i biznesowych przyjętych w Banku,
- 4) konieczności zachowania kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych;
- 5) konieczności zachowania odpowiedniej jakości (dokładność i niezawodność) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,
- 6) zapewnienia odpowiedniej adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 7) konieczności posiadania odpowiedniej struktury organizacyjnej Banku, zachowania podziału kompetencji i zasady koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami, komórkami, stanowiskami organizacyjnymi, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji,
- 8) zakresu czynności powierzonych przez bank do wykonania podmiotom zewnętrznym oraz ich wpływ na skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

Wyodrębnienie procesów istotnych

Bank dokonuje powiązania celów ogólnych i celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej z procesami uznanymi za istotne.

Bank wyodrębnia procesy uznane za istotne w oparciu o strategię zarządzania Bankiem, model biznesowy Banku, wpływ danego procesu na wynik finansowy i adekwatność kapitałową Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko, wg następujących kryteriów:

- 1) procesy identyfikowane w Banku jako kluczowe lub krytyczne zgodnie z Rekomendacją M KNF,
- 2) procesy realizowane z udziałem podmiotów zależnych, jeżeli mają one wpływ na zapewnianie osiągnięcia celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej,
- 3) inne procesy z uwagi na ich wpływ na realizację strategii Banku, uwarunkowania wynikające z modelu biznesowego Banku, a także istotny wpływ danego procesu na: wynik finansowy i adekwatność kapitałową Banku, strategię zarządzania ryzykiem, apetyt na ryzyko.

Wyodrębnienia procesów uznanych za istotne dokonuje *Komórka Zgodności* corocznie, na podstawie informacji uzyskanej od innych komórek organizacyjnych Banku, a w przypadku powołania nowych procesów w sposób bieżący.

Komórka Zgodności dokonuje wyodrębnienia procesów na podstawie informacji przekazywanych przez właścicieli procesów wskazanych w dokumentacji procesów.

Zarząd zatwierdza listę istotnych procesów wyodrębnionych przez Bank oraz ich powiązanie z

celami ogólnymi i szczegółowymi systemu kontroli wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne

W celu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli Bank projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.

Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:

- 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
- 2) detekcyjną – poprzez wykrywanie nieprawidłowości (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),
- 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).

Rodzaje mechanizmów kontrolnych dostosowywane są do określonych celów systemu kontroli wewnętrznej, stopnia złożoności procesów, ryzyka zaistnienia nieprawidłowości, uwzględniając dostępne zasoby Banku.

Mechanizmy kontrolne posiadane przez Bank składają się z odpowiedniego zbioru dopasowanego do czynników obejmującego co najmniej:

- 1) procedury;
- 2) podział obowiązków;
- 3) autoryzację, w szczególności autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych;
- 4) kontrolę dostępu;
- 5) kontrolę fizyczną;
- 6) proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym;
- 7) inwentaryzację;
- 8) dokumentowanie odstępstw;
- 9) wskaźniki wydajności;
- 10) szkolenia,
- 11) samokontrola.

W przypadku mechanizmów kontroli ryzyka (np. limit), mechanizmy kontrolne (np. procedura odnośnie przestrzegania limitu), powinny zapewniać, że mechanizmy kontroli ryzyka są przestrzegane

Projektowanie, wprowadzenie i zapewnienie działania mechanizmów kontrolnych

Kryteria, jakie są uwzględniane przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych, obejmują:

- 1) zmiany otoczenia rynkowego i regulacyjnego – powodujące konieczność weryfikacji uwzględniającej adekwatność i skuteczność mechanizmów kontrolnych w nowych warunkach otoczenia,
- 2) adekwatność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w odniesieniu do poszczególnych procesów,
- 3) skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,
- 4) możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego – tzn. możliwość uzyskania tzw. dowodów kontroli, potwierdzających działanie danego mechanizmu.

Za nadzór nad projektowaniem, wprowadzeniem i zapewnieniem działania mechanizmów kontrolnych odpowiadają właściciele procesów wskazani w dokumentacji procesów. Projektowane lub modyfikowane mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad

zarządzania ryzykiem, w tym treść projektów regulacji wewnętrznych wprowadzających mechanizmy kontrolne są weryfikowane (weryfikacja bieżąca pionowa lub pozioma) przez:

L.p.	Zakres mechanizmów kontrolnych	Nazwa komórki organizacyjnej
1.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, koncentracji, rezydualnym,	<i>Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS</i>
2.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, ryzykiem wypłacalności	<i>Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS</i>
3.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem finansowym (płynności, stopy procentowej, walutowym)	<i>Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS</i>
4.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym	<i>Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS</i>
5.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem biznesowym i strategicznym	<i>Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS</i>
6.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym – bezpieczeństwo informacji, ochrona danych osobowych, utrzymanie ciągłości działania	<i>Komórka Zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS</i>

Projektowane mechanizmy kontrolne w zakresie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, w tym treść projektów regulacji wewnętrznych wprowadzających mechanizmy kontrolne jest weryfikowana (weryfikacja bieżąca pionowa lub pozioma) przez *Komórkę zgodności*.

Projektowane mechanizmy kontrolne w zakresie skuteczności i efektywności działania Banku, w tym treść projektów regulacji wewnętrznych zawierających mechanizmy kontrolne jest weryfikowana (weryfikacja bieżąca pionowa lub pozioma) przez *Komórkę zgodności*.

Projektowane mechanizmy kontrolne w zakresie zapewnienia wiarygodności sprawozdawczości finansowej, w tym treść projektów regulacji wewnętrznych zawierających mechanizmy kontrolne jest weryfikowana (weryfikacja bieżąca pionowa lub pozioma) przez *Komórkę zgodności*.

Projektując mechanizmy kontrolne należy zapewnić możliwość dokumentowania ich stosowania (zapewniać dowody kontroli) w sposób umożliwiający niezależne monitorowanie przestrzegania poszczególnych mechanizmów kontrolnych, badanie i ocenę ich adekwatności i skuteczności przez komórkę audytu wewnętrznego, przeprowadzanie badań przez biegłych rewidentów oraz dokonywanie czynności nadzorczych przez uprawnione do tego instytucje.

Do podstawowych sposobów dokumentowania stosowania mechanizmów kontrolnych powinny należeć w szczególności:

- 1) podpisy na dokumentach,
- 2) przechowywanie w systemie informatycznym potwierdzenia stosowania poszczególnych mechanizmów kontrolnych,
- 3) raporty, w tym generowane przez system informatyczny.

Dokumentowania mechanizmów kontrolnych w sposób umożliwiający zidentyfikowanie komórki odpowiedzialnej za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie dokonuje się poprzez:

- 1) sporządzanie odpowiednich projektów regulacji wewnętrznych – zawierających informację o autorze regulacji, zatwierdzającym, uchwalającym daną regulację wewnętrzną,
- 2) przekazanie informacji do uzupełnienia lub aktualizacji matrycy funkcji kontroli po zatwierdzeniu regulacji wewnętrznej wprowadzającej lub zmieniającej mechanizmy kontroli.

Wprowadzenia mechanizmów kontrolnych dokonują, po zatwierdzeniu danej regulacji wewnętrznej wprowadzającej mechanizmy kontrolne przez Zarząd - jednostki i komórki organizacyjne zobowiązane do stosowania tych regulacji wewnętrznych.

Zapewnienie działania danego mechanizmu kontrolnego obejmuje reakcję na nieprawidłowości w zakresie realizacji danego mechanizmu – poprzez podjęcie odpowiednich działań naprawczych lub korygujących.

Osoby na stanowiskach kierowniczych w komórkach Centrali odpowiedzialnych za procesy lub ich części (podprocesy), wskazane w dokumentacji procesów (Instrukcji „Księga procesów”) obowiązane są systematycznie oceniać stopień przestrzegania mechanizmów kontrolnych, a także ich dopasowania do poziomu ryzyka wynikającego z charakterystyki procesów Banku., w ramach których realizowane są czynności objęte mechanizmami kontrolnymi i odpowiednio reagować na pojawiające się problemy braku adekwatności lub skuteczności mechanizmów kontrolnych. Zasady obowiązujące w Banku związane z postępowaniem w razie nieprawidłowości (zalecenia pokontrolne) są stosowane odpowiednio.

Funkcja kontroli

System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

Dokumentacja funkcji kontroli

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez: rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej oraz opis w formie matrycy funkcji kontroli .

Nadzór organów Banku nad systemem kontroli

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku. Wszyscy pracownicy Banku zapoznawani są z zasadami dotyczącymi systemu kontroli wewnętrznej obowiązującymi w Banku.

Rada Nadzorcza

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Komórki Zgodności, komórki audytu wewnętrznego, Zarządu Banku oraz Komitetu audytu.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza politykę zgodności banku;
- 3) najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa „Komitet audytu”, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.

Rada nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki zgodności oraz kontroli instytucjonalnej BPS.

Zarząd

Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnia niezależność komórek oraz środki finansowe.

Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych, o ile Bank je posiada.

Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiednie zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w

tym określić rolę komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie.

Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.

Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiedni zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.

Zarząd Banku powinien zapewnić funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisać odpowiednie zadania związane z zapewnianiem jej funkcjonowania.

Zarząd Banku powinien ustanowić zasady raportowania co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką Zgodności, Kontrolą instytucjonalną BPS oraz komórką audytu wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

Zarząd Banku powinien określić rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące. Do środków naprawczych powinno należeć w szczególności projektowanie nowych i aktualizacja dotychczasowych mechanizmów kontrolnych (np. zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia).

Zarząd Banku powinien ustanowić kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawić je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
- 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, w tym ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących
- 3) zapewniania niezależności komórce zgodności,
- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego

podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników Komórki Zgodności.

Organizacja i zadania w ramach systemu kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Na pierwszy poziom (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Na drugi poziom (linię obrony) składa się co najmniej:

- 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem,
- 2) działalność Komórki Zgodności,
- 3) kontrola instytucjonalna BPS.

Pracownicy komórek banku na drugim poziomie (drugiej linii) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne, lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego.

Organizacja zadań w ramach systemu kontroli oraz komórki kontrolne

W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli,
- 2) Komórkę Zgodności,
- 3) kontrola instytucjonalna BPS.

Funkcja kontroli - ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.

Komórka Zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą; oraz ma za zadanie dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza w zakresie dokonywania testowania pionowego pierwszej linii, a także prowadzenia i aktualizowania matrycy funkcji kontroli.

Kontrola instytucjonalna BPS - ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Podstawowe zasady działania Komórki Zgodności

Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki zgodności określa odpowiednia „Polityka zgodności”, a także odpowiedni „Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności”, dotyczy to w szczególności:

- 1) opracowania regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności,
- 2) przeprowadzania czynności komórki na podstawie regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności oraz procedur i metodyk;
- 3) dokumentowania czynności komórki;
- 4) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę zgodności;
- 5) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 6) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 7) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 8) okresowego przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Podstawowe zasady działania kontroli instytucjonalnej BPS

Podstawowe zasady działania komórki polegają w szczególności na:

- 1) dokonywaniu testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez planowe i doraźne kontrole w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, a także ocena poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontrolnych, z wyłączeniem zadań komórki,
- 2) dokonywanie analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli) oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości,
- 3) monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z kontroli instytucjonalnej,
- 4) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Zapewnienie niezależności i zasobów komórkom kontrolnym

W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Komórki Zgodności.

Zarząd i Rada nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności. Osoba kierująca Komórką Zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. Osoba kierująca Komórką Zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku.

Osoba kierująca Komórką Zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z

systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

Powoływanie osoby kierującej Komórką Zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.

Odwołanie osoby kierującej Komórką Zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą.

W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników Komórki Zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.

W przypadku zmiany na stanowisku kierującego Komórką Zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny.

Zapewnienie zasobów

Pracownicy Komórki Zgodności posiadają kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w działalności Banku oraz mają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.

Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników Komórki audytu wewnętrznego oraz Komórki Zgodności.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki Zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu audytu,
- 2) informacji Zarządu,
- 3) okresowych raportów Komórki Zgodności i Komórki audytu wewnętrznego,
- 4) informacji o adekwatności i skuteczności funkcji kontroli sporządzanej przez Komórkę Zgodności na podstawie danych sprawozdawczości dotyczącej działania funkcji kontroli;
- 5) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotów zależnych,
- 6) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 7) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),
- 8) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

Rada Nadzorcza może rozpatrywać propozycje zmian w zakresie systemu kontroli wewnętrznej przedstawionych przez Zarząd.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą.

data sporządzenia: 22.07.2019

sporządził:

Starszy Specjalista
ds. ryzyk i analiz
[Podpis]
mgr Jolanta Litwinowicz

Młodszy Specjalista
[Podpis]
Magdalena Gągorowska

zatwierdził:

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych
[Podpis]

mgr Joanna Boratyniec

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych
[Podpis]

mgr Piotr Zalewski

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego
w Żmigrodzie
[Podpis]

inż. Edward Smehtała

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ŻMIGRODZIE WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2018 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie, w związku z art. 435 ust 1 lit. e-f) *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013* z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, oświadcza, że stosowane w Banku systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, a zakres ogłaszanych informacji jest adekwatny do stanu faktycznego oraz profilu ryzyka Banku.

Ogólny profil (poziom) ryzyka Banku wynika z przyjętych przez Bank strategii, w szczególności Strategii działania na lata 2018-2020, Strategii zarządzania ryzykiem, Polityki kapitałowej, Polityk dotyczących zarządzania poszczególnymi istotnymi rodzajami ryzyka w Banku.

Ogólny profil ryzyka w Banku został określony na podstawie wybranych wielkości oraz wskaźników i na dzień 31.12.2018 r. kształtował się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Wielkość (w tys.)
1	Suma bilansowa	98 861
2	Obligo kredytowe	45 043
3	Baza depozytowa	87 834
4	Fundusze własne	9 830
5	Wynik działalności bankowej	4 208
6	Koszty działania z amortyzacją	3 360
7	Różnica na rezerwach i odpisach aktualizujących	(-) 136
8	Wynik finansowy netto	552
9	Łączny współczynnik kapitałowy	23,37%
10	Łączny współczynnik Tier I(Współczynnik kapitału podst. Tier I)	23,37%
11	Wskaźnik jakości obliiga kredytowego	1,73%
12	Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami	195%
13	ROA netto	0,59
14	ROE netto	5,75
15	Marża odsetkowa	3,18%
16	C/I	79,08%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej (definicja przejściowa)	9,91%
18	Wskaźnik dźwigni finansowej (definicja w pełni wprowadzona)	9,68%

Na podstawie osiągniętych wyników działania oraz cyklicznych raportów w zakresie oceny adekwatności kapitałowej Banku oraz ryzyk obciążających działalność Banku, Zarząd oświadcza, że ogólny profil ryzyka Banku jest adekwatny do przyjętych założeń określających tolerancję na ryzyko.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych

mgr Piotr Zalewski

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych

mgr Joanna Boratyniec

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego
w Żmigrodzie

mgr Edward Smejtala